

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 1

1 Ponedeljak, 20. mart 2023.

2 [Statusna konferencija]

3 [Javna sednica]

4 [Optuženi pristustvuju zasedanju putem video-
5 konferencijske veze]

6 --- Po početku zasedanja u 9:00h

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dobar dan svima.

8 Molim Sudskog službenika da najavi predmet.

9 SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dobro jutro, Časni Sude. Ovo
10 je predmet KSC-BC-2020-06, Specijalizovani Tužilac protiv
11 Hashima Thačija, Kadrija Veselija, Rexhepa Selimija i Jakupa
12 Krasniqija.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Za zapisnik hoću da
14 kažem, da su optuženi prisutni preko video veze.

15 Što se tiče današnjeg zasedanja, mi ćemo ići na pauzu
16 negde oko 11:00h, onda ćemo nastaviti u 11:30h i raditi do
17 13:00h. Ako bude potrebno, napravićemo pauzu za ručak, a -- i
18 onda bi nastavili u 14:30h i radili do 16:00h ako je potrebno.
19 Nadam se da neće biti potrebno da radimo duže od 13:00h.
20 Dakle, molim sve strane i učesnike da budu što kraći u svojim
21 izlaganjima.

22 Kao što znate, 15. februara ove godine, Panel je zakazao
23 Statusnu konferenciju. Pismeni dnevni red je dostavljen
24 stranama 15. marta i kao što tamo stoji, Panel želi da dobije
25 odgovore od Tužilaštva i Odbrane o vremenskim procenama, za
KSC-BC-2020-06 20. mart 2023.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 2

1 prvih 12 svedoka, i kako će to uticati na vreme koje je

2 Tužilaštvo tražilo za izvođenje dokaza.

3 Podsećam, da za vreme prve konferencije u decembru, kada
4 se Tužilaštvo pripremalo za izlaganje svojih dokaza, mi smo ih
5 zamolili da pažljivo razmotre mogućnost smanjivanja obima
6 svojih dokaza, i Tužilaštvo jeste preduzelo mere da smanji
7 obim. Dakle, Tužilaštvo je smanjilo broj svedoka i broj sati
8 koje traži. Optužbe ostaju iste.

9 Panel takođe ima u vidu, da su procene Odbrane faktor
10 koji produžava ovo suđenje.

11 Međutim, sadašnji raspored, ako ga Panel u potpunosti
12 prihvati, je da će za prvih 12 svedoka biti potrebno 20 -- 234
13 sata, a to je više od 45 dana rada u sudnici, a to znači da će
14 onda i izvođenje dokaza Tužilaštva trajati duže nego što su
15 očekivali.

16 Dakle, ako usvojimo tu vremensku procenu u ovom predmetu,
17 onda bi Panel završio sa prvih 7 svedoka do letnje pauze. A
18 onda bi morali da nastave sa narednih 12 svedoka, sa kojima ne
19 bi završili do septembra ili oktobra ove godine. Dakle, ako
20 ostaju iste vremenske procene, i ako se na osnovu toga računa
21 vreme potrebno za narednih svedoka, onda bi to trajalo do
22 januara 2024. i onda bi, dakle, mogli da dodamo još svedoka
23 tokom januara, februara i marta.

24 Panel smatra da je bio vrlo fleksibilan i mogli bi da
25 saslušamo 45 ili 46 svedoka tokom godine. na osnovu

1 informacija koje sada imamo, a radi se o 312 svedoka. Dakle,
2 to je poslednji broj koji je Tužilaštvo navelo za svoje
3 izvođenje predmeta, uključujući i unakrsno ispitivanje, ovaj
4 predmet bi trajao najmanje 6 i po godina.

5 Panel smatra da je 6 i po godina za izvođenje dokaza
6 preterano. Mi smo ranije naveli svoj stav, da Tužilaštvo treba
7 da preduzme mere da smanji obim svog -- izvođenja svojih
8 dokaza. Isto gako, treba Odbrana da preduzme korake da smanji
9 vreme koje im je potrebno za unakrsno ispitivanje svedoka.
10 Dakle, molim strane da se izjasne, kao i Zastupnik žrtava,
11 koji u stvari nije mnogo -- se bavio procenom vremena. Dakle,
12 radi se o proceni vremena za prvih 12 svedoka.

13 Dajem reč Tužilaštvu.

14 G. HALLING: [Prevod] Časni Sude, samo da kažem da nas je
15 danas manje nego ranije i tu smo Ward Ferdinandusse, Sebastian
16 Van Hooydonk i ja, Matt Halling.

17 Dakle, mogu da kažem nešto o prvoj tački dnevnog reda i
18 drugoj tački dnevnog reda.

19 Što se tiče prvih 12 svedoka, mi nameravamo da revidiramo
20 naše procene. Dakle, mi ćemo to uraditi u svetlu informacija
21 koje primimo i razvoja u postupku. Dakle, uzimamo u obzir i
22 konkretna uputstva za svedoke na osnovu Pravila 154 iz odluke
23 od prošle nedelje, to je F01380.

24 Mi pripremamo svedoke za suđenje i pokušavamo da budemo
25 što usredsređeniji, da smanjimo vreme koje nam je potrebno.

1 Svi želimo da budemo jako efikasni i ekspeditivni. Niko ne
2 želi suđenje od 6.5 godina, i znamo da moramo biti efikasni i
3 ekspeditivni, kako bi izneli dokaze koje moramo da izvedemo, a
4 to je sad drugi deo dnevnog reda.

5 Ja mogu o tome da govorim, ako mi dopustite da --

6 Tužilaštvo može da preduzme dosta mera da smanji trajanje
7 suđenja. O mnogima je već bilo govora ovde, mnoge se mere
8 spominju i u pravilima, Pravilu 118(1) je ovde aktuelno.

9 Dakle, sve opcije su na stoli -- na stolu, čak i one iz
10 Pravila 118. Dakle, da ne pozivamo svedoke koji bi ponavljali
11 ono što je već neki Svedok drugi rekao. Smanjivanje optužnice,
12 smanjivanje broja mesta zločina, reprezentativni uzorak itd.
13 Dakle, ovo sve zavisi od faze suđenja i to ćemo non-stop da
14 razmatramo i revidiramo. U ovom trenutku se trudimo da
15 smanjimo vreme koje je potrebno za glavno ispitivanje, i
16 želimo da smanjimo broj *viva voce* svedoka.

17 Kao što znate, mi smo smanjili vreme koje nam je potrebno
18 za više od 150 sati, što se tiče glavnog ispitivanja. I
19 smanjili smo, skinuli smo 11 svedoka sa našeg spiska.

20 Dakle, jedan važan faktor, koji želimo da naglasimo, je
21 to da svedoci koji prvi budu svedočili će pružiti ključne
22 informacije o tome da li treba o nečemu da dovodimo dodatne
23 svedoke pismeno, ili da ih potpuno izostavimo. Imamo jako puno
24 dokaza o *communiqué* -ima OVK, imamo i same te dokumente,
25 izjave u medijima o njima. Imamo dokumente iz kuća optuženih.

1 Dakle, imamo i izjave optuženih itd.

2 Koliko smo shvatili, Odbrana osporava verodostojnost
3 *communique*-a OVK, i mi ćemo morati onda time da se bavimo, ali
4 ne moramo da izvodimo sve dokaze, kako bi utvrdili njihovu
5 verodostojnost. Dakle, mi ćemo da se prilagođavamo u hodu.

6 Imajući sve ovo u vidu, ukupni broj sati, još uvek je
7 prema našoj najboljoj proceni. Međutim, ako ima svedoka koji
8 će svedočiti o nečemu o čemu je već neki drugi svedok
9 svedočio, mi ćemo o tome da razmislimo kako suđenje bude
10 teklo.

11 Ima još nekoliko drugih stvari koje mogu da smanje
12 trajanje suđenja, koje su van naše kontrole. Znači, dobra
13 volja od svih strana da se postignu dogovori kako bi se
14 smanjio broj spornih stavki. Isto tako ste govorili o proceni
15 za unakrsno ispitivanje Odbrane.

16 Dakle, svaki pojedinačni tim Odbrane je rekao koliko
17 njima treba vremena, imajući u vidu opštu procenu, mi se
18 pitamo da li su timovi Odbrane međusobno koordinirali kad su
19 donosili te procene. Čak i kada se uzme u obzir činjenica da
20 će svedoci po Pravilu 154 imati duže unakrsno ispitivanje od
21 glavnog ispitivanja, ipak ove opšte procene su veoma dugačke i
22 mi smatramo da to baš nije opravdano.

23 Drugo, fleksibilnost je još jedna stvar i mi ćemo o tome
24 razgovarati. Raspored suđenja je jasan, ali možda ćemo nekad
25 zasedati duže, ili ćemo nekada raditi i petkom i onda će to

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 6

1 činiti razliku oko toga da li možemo da zovemo dodatne svedoke
2 ili ne. Dakle, moramo biti proaktivni da pronađemo dodatno
3 vreme za suđenje.

4 Na prethodnoj Statusnoj sednici, vi ste odredili datum u
5 aprilu 2025., kao datum do kog mi moramo da završimo izvođenje
6 naših dokaza. I to je sasvim moguće, ali to iziskuje da sve
7 strane, uključujući Odbrane, budu razumne i efikasne u vođenju
8 suđenja i mi ćemo stalno, a to vam obećavam, razmatrati tok
9 suđenja i kako najbolje možemo da skratimo vreme. Zahvaljujem.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Kehoe, izvolite,
11 imate reč.

12 Vi -- vi samo trebate u pola -- za polovinu da smanjite
13 svoju procenu vremena.

14 G. KEHOE: [Prevod] Pa, recimo, Svedok br. 3, koji će
15 svedočiti uživo, za njega je procena 10 sati. Znači, ja ne
16 znam šta će se pojaviti u tih 10 sati, ali kad govorimo o
17 unakrsnom ispitivanju, biće dugačko, zato što će nam trebati
18 možda 12 sati za Svedoka br. 7, za njegovo glavno ispitivanje.

19 Dakle, 7 i 10, ti svedoci, za njih nam je dato na stotine
20 stranica materijala. To važi za sve svedoke koje sam do sad
21 spomenuo. Dakle, kada sam pogledao registratore za sve te
22 svedoke, mi u stvari ne znamo tačno šta će oni da kažu, da li
23 će reći nešto van onoga što su već rekli u svojim izjavama.
24 Dakle, da li će od tih svedoka poteći nove informacije.

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, da li ste to

1 pitali Tužilaštvo?

2 G. KEHOE: [Prevod] Te ljude? Pa, mi u stvari pokušavamo
3 ovo prvo da razrešimo.

4 PREVODILAC: [Prevod] Prevodilac napominje da se govornici
5 preklapaju.

6 G. KEHOE: [Prevod] Pa, imam toliko mikrofona, mogao bih
7 da pevam u Las Vegasu.

8 Dakle, mi se konsultujemo i počeli smo te konsultacije u
9 vezi prvih svedoka. Dogovaramo se o tome da ne ponavljamo
10 pređeni materijal, ko će se baviti kojom temom. Dakle, bavili
11 smo se temama kojima su svima zajedničke. Dakle, svako će se
12 baviti svojim temama, ali i koordiniramo zajedničke stvari.
13 Međutim, čak i ako pogledamo Svedoka 6, tri i po sata je
14 procena za njega. Ipak, ima na stotine stranica dokaznih
15 predmeta.

16 Ja pretpostavljam da će oni možda da kažu da li ste
17 učestvovali u pripremi ovih dokumenata, i onda žele da to
18 uvedu u dokaze, a da se ne bave detaljno sadržajem dokumenata.
19 Dakle, tri i po sata koja su tu naveli, u stvari zavode na
20 pogrešan trag. Imajući u vidu količinu informacija koje
21 Tužilaštvo želi da predoči.

22 To su njihovi svedoci. Oni ih izvode i oni nam navode
23 dokazne predmete koje će ići uz određene svedoke. dakle, neće
24 moći za tri i po sata to sve da urade.

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Moje pitanje je

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 8

1 bilo, šta ćete vi uraditi da smanjite svoje unakrsno
2 ispitivanje, a ne da se bavite pitanjem Tužilaštva.

3 G. KEHOE: [Prevod] Pa, mi međusobno razgovaramo, tako da
4 ne ponavljamo stvari.

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu, znači, za
6 prvog svedoka je 16, 18 sati ispitivanja, od kojih je 15 sati
7 određeno za Odbranu. Da li vi hoćete da kažete da je to još
8 uvek tačno, da to još uvek važi danas, ili da je to brojka o
9 kojoj se još niste konsultovali?

10 G. KEHOE: [Prevod] Da, nismo se još o tome konsultovali.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dakle, da li se
12 može reći da je to onda veća procena od one koja će vam
13 stvarno biti potrebna?

14 G. KEHOE: [Prevod] Da.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, možete li reći
16 da li vi mislite da li je 7 sati dovoljno?

17 G. KEHOE: [Prevod] Pa, mogu da se konsultujem.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da, ali neću ja
19 prolaziti sad kroz svakog svedoka pojedinačno i vremenske
20 procene.

21 [Konsultacije Odbrane]

22 G. KEHOE: [Prevod] G. Mišetić nam je rekao da će nam
23 trebati manje vremena. Međutim, to je konzervativna procena.
24 Ovo je jako bitan Svedok.

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, ja ne pokušavam

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 9

1 da vas pritiskam da nam date konkretnu brojku. Međutim, želim
2 samo da svi prime na znanje, da se radi o procenama pre nego
3 što je došlo do konsultacija između timova Odbrane.

4 G. KEHOE: [Prevod] Da, tako je. A, isto tako, pre nego
5 što smo imali priliku da pregledamo na hiljade stranica koje
6 idu uz te svedoke. Ja sam siguran da i vi kad gledate
7 dokumente odlučujete da li je neki dokument bitan ili ne,
8 međutim, mi moramo da provedemo jako mnogo vremena
9 razmatrajući veliki broj informacija.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, šta mislite o
11 aprilu 2025.?

12 G. KEHOE: [Prevod] Pa, ja se nadam da ćemo pre toga
13 završiti.

14 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, da. Da li
15 mislite da je to moguće?

16 G. KEHOE: [Prevod] Da. Mislim da jeste. Ako pogledamo
17 dokumente koje će se uvoditi bez posredstva svedoka. Imamo
18 jako puno informacija koje nisu dovedene u vezu ni sa čim i mi
19 moramo kroz sve to da prođemo bez svedoka i za to će nam
20 trebati jako mnogo vremena.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, moramo
22 prepustiti Tužilaštvu da izvode svoje dokaze. Ako oni smatraju
23 da je nešto važno, onda moramo to da uvažimo.

24 G. KEHOE: [Prevod] Pa, u svojoj prethodnoj
25 'reinkarnaciji', kada sam radio dugi niz godina kao Tužilac,

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 10

1 reći ću vam da je uvek bolje imati što manje dokumenata.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] A, to važi i za
3 unakrsno ispitivanje. Dakle, drago mi je što ste jako iskreni
4 i ne želim da ovo traje duže nego što treba.

5 G. KEHOE: [Prevod] Da. Što se tiče novih dokaza, preko
6 svedoka koji će svedočiti viva voce, a koji nemaju veze sa
7 Pravilom 154, naravno, mi prigovaramo na dokaze koji će se na
8 taj način uvoditi.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu.

10 G. Emmerson.

11 G. EMMERSON: [Prevod] Pa, mi u ovom trenutku za prvih 12
12 svedoka, predviđamo da će nam trebati 25.5 sati. Naravno,
13 razumećete da kada se daje procena, ovde se radi o proceni.

14 Dakle, malo je teško dati stvarnu procenu. Reći ću vam
15 detalje.

16 Kod Svedoka 2 sata da smanjimo na 1. Svedok 3, sa pet
17 sati na tri, Svedok 4, možemo smanjiti sa dva sata na jedan,
18 uz ogradu da je to procena, a ne maksimalna granica. Sa
19 Svedocima 5, 9, 11, možemo da smanjimo vreme na 30 minuta, a
20 sa Svedokom 12 na jedan i po sat. I, to je sada, ja se nadam
21 ušlo u zapisnik.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

23 G. Roberts, izvolite.

24 G. ROBERTS: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. Ja svakako
25 podržavam ono što je g. Kehoe rekao u vezi sa procenama koje

1 smo naveli, mi smo dali samo 5. Još uvek radimo na tome da
2 izvršimo procenu vremenu koje će nam trebati za ostale
3 svedoke. To ćemo učiniti blagovremeno i trudićemo se da budemo
4 što razumniji.

5 Kada je reč o sugestijama za usmeravanje predmeta, imamo
6 i mi nekih predloga. Biće nam potrebne informacije i kontrola
7 od strane Veća. Naravno, saradnja Tužilaštva, a to znači da se
8 usredsredimo na pitanja koja su bitna u optužnici.

9 A, sažeci svedoka koje -- odn. svedočenje svedoka koje
10 smo dobili od Tužilaštva, sadrže razne informacije od kojih
11 mnoge izlaze van okvira optužnice. Da navedem samo jedan
12 primer.

13 Drugi Svedok namerava po sažetku Tužilaštva, oni su
14 najavili tako nešto i to je poslednji pasus. Oni nameravaju da
15 izvode dokaze u vezi sa događaji koji su se odigrali posle
16 perioda na koji se odnosi optužnica. Mi bismo sugerisali da to
17 nisu dokazi koji su relevantni u ovom predmetu.

18 Da i navedem i konkretan uticaj koji bi to imalo na našu
19 procenu vremena koje nam treba sa unakrsno ispitivanje. U ovom
20 trenutku smo odredili četiri sata za unakrsno ispitivanje tog
21 svedoka. Ako se Tužilaštvu ne bi dopustilo da izvodi dokaze o
22 tom konkretnom pitanju, mi bismo smanjili vremena za pola, jer
23 se druga polovina odnosi na navode koji po našim tvrdnjama
24 izlaze izvan okvira optužnice. Još jednom, to važi za niz
25 sažetaka i različitih svedoka od njih 320.

1 Tako da, ako Tužilaštvo bude na taj način sarađivalo, ili
2 barem razumelo da je to tako i ne bude izvodilo dokaze u vezi
3 sa tim pitanjem, onda smo mi spremni da se pripremimo i da
4 izvedemo unakrsno ispitivanje kako treba.

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da li ste to
6 raspravili?

7 Pa, nisam sa Tužilaštvom.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ali, približavamo
9 se suđenju, tako da vam ja predlažem da tako učinite.

10 G. ROBERTS: [Prevod] Razumemo, Časni Sude. možda
11 Tužilaštvo može to da potvrdi. To su materijali iz njihovih
12 sažetaka očekivanog svedočenja svedoka, tako da sam ja razumeo
13 da oni nameravaju da to izvode kao dokaze, ako je to u sažetku
14 po Pravilu 95(4). Nismo čuli od njih da neće.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ovo je samo
16 sugestija s moje strane.

17 G. ROBERTS: [Prevod] Razumeli smo.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Možda bi
19 prijateljski razgovor mogao da bude od pomoći.

20 G. ROBERTS: [Prevod] I u vezi s tim, Časni Sude, ja bih
21 sugerisao takođe da je ovo slučaj gde mi očigledno tražimo
22 nešto. To je u pasusu 118 naloga o vođenju postupka i u aneksu
23 tog naloga. Mi prigovaramo na deo svedočenja svedoka i mislim
24 da to treba da učinimo makar jedan dan ranije i naravno da
25 najavimo toj drugoj strani u postupku.

1 Ali, možda bi bilo korisnije kod ovakvih stvari, da to
2 uradimo malo više unapred u smislu da ako neće biti izvođenja
3 dokaza u vezi sa određenim pitanjem i onda nećemo izvoditi ni
4 unakrsno ispitivanje u vezi s tim. Možemo da ažuriramo naše
5 procene, takođe blagovremeno i dopustimo Tužilaštvu da zakaže
6 sledećeg svedoka čije svedočenje može da počne ranije u takvom
7 slučaju. Što ranije počnemo da se time bavimo i smanjujemo
8 vreme potrebno za svedočenje određenog svedoka, mislim da će
9 to biti bolje za postupak u celini.

10 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Još jednom, mislim
11 da bi bilo od pomoći da im prosto okrenete telefon.

12 G. ROBERTS: [Prevod] Svakako, Časni Sude.

13 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Ellis, izvolite
14 vi.

15 G. ELLIS: [Prevod] Časni Sude, mi smo dali najbolje
16 moguće procene vremena kada smo ih dali, imajući u vidu
17 položaj u kome smo se nalazili i ogromnu količinu materijala
18 koje smo tada primili.

19 Od poslednjeg zasedanja, obelodanjena su nam još 38
20 paketa materijala, tako da, dobijamo još materijala i još uvek
21 radimo na njima. Dali smo najbolje moguće procene koje smo
22 mogli. Ukoliko budemo to mogli da smanjimo, svakako ćemo to
23 postupiti, ali to i dalje ostaje moja najbolja procena koju
24 sam mogao da dam u datom trenutku.

25 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Imate li nekih

1 ideja kako bi stvari mogle da se skrate?

2 G. ELLIS: [Prevod] Da. Tužilaštvo bi moglo da pozove
3 manji broj svedoka.

4 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu.

5 G. ELLIS: [Prevod] To je suština.

6 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

7 G. Laws, imate li vi nešto da dodate?

8 G. LAWS: [Prevod] Dobar dan, Časni Sude. Mi smo tražili
9 dva sata i pet minuta, kao najduže vreme koje će vam biti
10 potrebno.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Možete li da
12 skratite za pola?

13 G. LAWS: [Prevod] Mislím da nećemo moći da to dodatno
14 smanjujemo, Časni Sude. Izvinjavam se što je tako.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Laws.

16 G. Veseli, odn. -- njegov Branioče, ja sam vas malo
17 prekinuo. Pitao sam sve imaju li ideja o tome šta bi moglo da
18 nam pomogne, da odlučimo šta da radimo. Ako nemate ništa da
19 dodate, to je u redu.

20 G. EMMERSON: [Prevod] Mislím da realno već dve godine
21 upozoravamo na to kakav je fokus celog ovog suđenja ili njegov
22 nedostatak i da je to problem Tužilaštva. Sada smo dostigli
23 tačku u kojoj je Raspravno veće zauzelo stav, da Tužilaštvo
24 mora dobiti određeno vreme da iznese svoju argumentaciju, onim
25 redosledom koji želi, i na način na koji želi. Nisam siguran

1 da bilo šta drugo osim nekog radikalnog pristupa može da
2 načini značajnu razliku.

3 Mi smo pokušali da skratimo vreme maksimalno, da sve
4 'ogolimo do kosti', da tako kažem, da ne bismo bez potrebe
5 samo doprinosili daljem produžavanju predmeta. Ali u
6 praktičnom smislu, kad jednom budemo krenuli na ovo vrlo
7 dugačko putovanje, a Tužilaštvu bez obzira na istorijat koji
8 je sav već sada deo spisa predmeta, Tužilaštvu bude -- kad
9 Tužilaštvo bude to obećavalo, pa to ne ispuni, kad jednom
10 krenemo u tom smislu, otisnemo se na ovo putovanje, bojim se
11 da će skoro sigurno doći trenutak kada će Veće smatrati da
12 postoji opasnost da voz prosto sklizne sa šina, odn. da se
13 izgubi kontrola, ali ja mislim da ne mogu da pomognem više od
14 onoga što sam već učinio, a to je upozorim na to da će ovo sve
15 veoma dugo trajati.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

17 Mi se nismo žalili na vreme koje ste vi odredili, odn.
18 vaše procene, tako da smo vam zahvalni na ovome.

19 Sve sugestije ćemo uzeti u obzir, kao i razloge koje ste
20 izneli, ukoliko smatramo da jedna strana podnosi preobine
21 materijale, ili ukoliko se postavljaju pitanja koja se
22 ponavljaju, mi ćemo preduzeti sve što smatramo da je potrebno
23 da bismo okončali ovaj predmet u nekom razumnom roku.

24 Mislim da smo svi svesni koji su metodi na raspolaganju
25 Panelu, u okviru odredbi predviđenih pravilima. Mi smo rekli

1 da ćemo započeti suđenje, da ćemo voditi računa o tome, kako
2 se sprovodi ispitivanje, kakvi se metodi koriste, ali nećemo
3 oklevati o tome da ograničimo i Tužilaštvo i Odbranu u pogledu
4 vremena koje im dodeljujemo. Tako da, imajte to na umu. To smo
5 radili ranije i činićemo ponovo ako je neophodno.

6 G. KEHOE: [Prevod] Časni Sude, ukoliko mogu samo nešto da
7 dodam?

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izvolite.

9 G. KEHOE: [Prevod] Mi ćemo zaista ozbiljno proći kroz sve
10 i pokušati sve na minimum minimuma. Mi smo posvećeni ovom
11 Sudu, sa razumevanjem da imamo ipak malo slobode tokom
12 ispitivanja, kad budemo videli kako se to sve odvija, možda
13 nećemo skratiti baš značajno. Ali, ako bi Sud imao razumevanja
14 za nas, da smo zaista pokušali da sve svedemo na minimum
15 koliko, god je bilo moguće, onda se nadamo da će to dobro ići.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ja pretpostavljam,
17 nadam se da svi ovde pretpostavljaju da ste se, da ste vi
18 dodali malo vremena kao zaštitni mehanizam za sebe i svoje
19 klijente i to razumemo. Mi samo želimo da budete svesni da mi
20 znamo da ćemo morati možda nekad da preduzmemo ako to bude
21 neophodno i zaista ćemo to učiniti.

22 Zahvaljujemo vam na svojoj argumentaciji. Mislim da
23 Sudija Gaynor ima nekih dodatnih pitanja.

24 Izvolite.

25 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] Hvala, g. Predsedavajući. Imam

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 17

1 jedno pitanje za Tužilaštvo posle onog što ste ranije rekli.

2 Mi primamo k znanju to da ste rekli da su, što se
3 Tužilaštva tiče sve opcije na stolu, da ima mnogih mera koje
4 Tužilaštvo može da primeni da bi smanjilo obim svoje
5 argumentacije. Znamo šta je vaš stav, ali kao što ste i vi
6 rekli, Panel ima mogućnosti da smanji argumentaciju
7 Tužilaštva. Vi ste npr. pomenuli u Pravilu 118(1)(a) do (e).

8 Moje pitanje glasi ovako. Pošto ste čuli odgovore
9 Odbrane, da li imate neke preferencije u pogledu toga, koji bi
10 koraci možda bili najprikladniji od strane Panela. Ukoliko
11 dođe do trenutka, kada Panel nije zadovoljan sa koracima koje
12 je preduzelo Tužilaštvo. Šta bi onda Tužilaštvo više volelo da
13 Panel učini kako bi se stvari još više skratile?

14 G. HALLING: [Prevod] Hvala, Časni Sude. Kao što možete
15 zamisliti, mi bismo najviše voleli da to uopšte bude nužno,
16 ali što se tiče vašeg pitanja, pretpostavljam da bi Panel
17 nešto, ako bi preduzimao, šta bi to moglo da bude. Mislim da
18 bi naša preferenca bila, da kako se suđenje bude odvijala,
19 ukoliko Raspravno veće uzimajući u obzir fazu suđenja u kome
20 se nalazimo, može da identifikuje svedoke za koje smatra da
21 više nisu nužni, da njihovo ispitivanje nije nužno, to bi bila
22 mera koja bi po nama bilo najbolje da prilagodimo svoju
23 argumentaciju i svoj plan. Ukoliko bi Panel naredio da se neki
24 svedoci koji ponavljaju iste stvari, takođe da se njihovo
25 svedočenje skрати. To bi takođe bila sledeća mera koja bi bila

1 korisna.

2 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] Hvala.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu. Sudija
4 Mettraux takođe ima nekih pitanja.

5 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala.

6 Pitanja su za vas, g. Halling.

7 Ja imam saosećanja, moram reći, za ono što je rekao g.

8 Roberts, tim Odbrane g. Selimija, u vezi sa sažecima koje ste
9 ponudili i ja ću sada samo sažeti tu zabrinutost.

10 Dobili smo tri seta sažetaka predloženog svedočenja
11 svedoka. U pretpretresnom podnesku pa onda sa spiskom 12 prvih
12 svedoka, kao deo vašeg podneska, po Pravilu 154, g. Roberts je
13 naveo, da ste pomenuli niz stvari u tim sažecima. Ono što meni
14 makar nije jasno, jeste, da li su to dokazi na koje nameravate
15 da se oslonite i pozivate, ili koje želite da čujete od
16 svedoka kada budu uživo svedočili.

17 To bi trebalo sve da se odnosi samo na radnje i postupke
18 jednog ili više optuženih, odn. ima takvih delova, odn. da se
19 to ne pominje u sažecima. Tako da se ja pitam kakva je zaista
20 svrha sažetaka. Da li samo da se Panelu najavi na šta
21 nameravate da se pozovete sa svakim od svedoka, ili ćete o
22 tome da ih ispitujete.

23 Mislim da je važno ono što je g. Roberts naveo da li je
24 svrha takođe da se Odbrana i najavi, na šta planirate da se
25 pozivate kako bi oni mogli da se pripreme na odgovarajući

1 način.

2 Mi na primer, imamo jedan sažetak koji uopšte ne odražava
3 dokaze koji se odnose na radnje i postupke jednog svedoka,
4 koji u svojoj izjavi, pomi -- [sic] priča o nečem drugom. Da
5 li to znači da se vi na to nećete pozivati ili da je sažetak
6 nepotpun?

7 G. HALLING: [Prevod] Pa, umesto da kažemo da je
8 nepotpuno, sažetak po samo svojoj prirodi generalizuje vrlo
9 dugačak razgovor sa Svedokom.

10 Saosećanje koje ste pomenuli da pominjete, koje je
11 očigledno iz vaše odluke od petka, a u odluci po Pravilu 154,
12 u paragrafu 29, date su jasne smernice u vezi s tim, mi
13 shvatamo da to treba primenjivati kad god je moguće. Dakle,
14 reč jeste ipak o dokazima koji se odnose na radnje i postupke
15 optuženih. I mi ćemo se pridržavati postupka koji je naveden u
16 tom paragrafu.

17 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala što ste me na to uputili.
18 Naravno, sažetak mora da ostane sažet. Mi ne očekujemo da nam
19 kažete sve ono što znamo iz izjave svedoka, ali ono što je
20 veoma važno, a svakako i za Odbranu i za Zastupnika žrtava,
21 jeste da razumemo na koji deo iskaza određenog svedoka
22 nameravate da se pozivate, kako bi svi pratili situaciju,
23 znali o čemu se radi, ali to što ste rekli mi daje izvesno
24 ohrabrenje.

25 Drugo pitanje odnosi se u stvari na isto to. dobili smo

1 od vas određene napomene u podnesku od 1. februara 2023., to
2 je F01243, odn. vaš spisak prvih 12 svedoka. I kao što znate,
3 vi ste naveli niz dokaznih predmeta koji ćete povezati sa
4 svakim od tih svedoka. Neki od njih su ponuđeni na usvajanje,
5 drugi su usvojeni kao pridruženi dokazni predmeti po Pravilu
6 154. Šta je vaš plan u vezi sa drugima? Kako biste nam
7 objasnili šta se sprema sa svakim svedokom i najavili Odbrani
8 koje dokazne predmete nameravate da koristite sa svakim od
9 svedoka.

10 Drugim rečima, da li su to dokazni predmeti koji nisu
11 pridruženi, da li ćete ih sve prikazati?

12 G. HALLING: [Prevod] Ne, nećemo. To je još jedno pitanje
13 gde ćemo se vratiti na te stvari i izneti nove procene u
14 zavisnosti od razvoja situacije. Možda će biti dokaznih
15 predmeta koji su već usvojeni u spisku, jer treba pokazati
16 svedoku da bi se obezbedio kontekst ili izvele dodatne
17 informacije, a biće i dokaznih predmeta koji će -- neće biti
18 neophodni, bilo da su usvojeni ili ne.

19 Dakle, neće sve iz F01243 biti ponuđeno na usvajanje.
20 Jedan lak primer su ne dokazni predmeti, već prethodne izjave
21 svedoka koje su navedene. Mi ne nameravamo da sve to nudimo na
22 usvajanje, ali, moramo sve u poslednji trenutak da još jednom
23 prilagodimo. Imaćemo finalni redosled prezentovanja. To ćemo
24 podneti u skladu sa rokovima koji su navedeni u odluci o
25 vođenju postupka, i u toku ispitivanja svedoka, ukoliko se

1 postavi pitanje da li neki dokument treba pokazati ili
2 ponuditi na usvajanje, mi ćemo odgovoriti na to pitanje.

3 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] U redu, zahvalan sam vam na tom
4 odgovoru. Mislim da možemo napomenuti, da ako možete što pre
5 da obavestite Odbranu, utoliko bolje, jer će to ubrzati
6 njihovu mogućnost pripreme.

7 G. HALLING: [Prevod] Razumeli smo to.

8 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] I najzad, moje treće pitanje,
9 pre nego što se obratimo Odbrani. To se odnosi na konkretni
10 dokument koji ste ponudili za usvajanje, nevezano za svedoke.
11 to je F01268. To je Aneks 2 koji je pomenut pod brojem 17(a).

12 Samo da razumemo zašto nudite taj dokument na usvajanje,
13 jer engleska verzija dokumenta sadrži samo jednu nepotpunu
14 rečenicu koja glasi:

15 "Već dva meseca borbe u operativnim zonama..."

16 Imamo i albansku verziju, koja sadrži mnogo šire
17 informacije. Objašnjenje koje ste naveli za taj dokument u
18 Aneksu, jeste da se vi, kako se čini, oslanjate samo na tu
19 jednu rečenicu koju sam vam upravo pročitao za zapisnik.

20 Pa se pitam, da li nudite na usvanje ceo dokument, kakav
21 je u verziji na albanskom, ili englesku verziju sa tom jednom
22 nepotpunom rečenicom takvom kakva je. Ako je to slučaj, šta je
23 onda relevantnost i dokazna vrednost toga. Da li to samo
24 potvrđuje nešto drugo, ili je reč o nečem značajnom što tu
25 treba da pronađem.

1 G. HALLING: [Prevod] Na kraju ćemo podneti na usvajanje
2 celokupni sadržaj tog dokumenta. Ali, treba se vratiti na
3 kontekst tog dokumenta da bismo sve razjasnili. Poslednje dve
4 strane koje ste identifikovali iz tog dokumenta, nalaze se u
5 više verzija u kući Jakupa Krasniqija. Tamo su ti materijali
6 zaplenjeni.

7 Te strane, koje je identifikovalo Pretresno veće, su
8 čista digitalna verzija. Postoji ista verzija tog dokumenta
9 pronađena u njegovoj kući, gde su neke stvari dodate, odn.
10 dopisane rukom. To je ERN SPOE00225101, 00225103. To je
11 dokument sa engleskim prevodom. Dakle, ima ET šifru na tim
12 stranama u dokumentu.

13 Kao što ste pomenuli, prva strana sadrži samo jedan red,
14 ali to je početak nacрта komunikacije OVK br. 53. To što smo
15 ponašli to u njegovoj kući i šta on tu kaže, dodatno
16 potvrđuje, da je Krasniqi autor tog dopisa, i drugih sličnih
17 dopisa.

18 Kao što možete da vidite iz našeg podneska nevezanog za
19 svedoke, mi smo pokušali da grupišemo sve slične dopise i
20 dokumenta u tom podnesku. Drugi su različiti, jer su to neki
21 dokumenti iz medija. Njih nameravamo za drugi podnesak
22 nevezano za svedoka, i sa time ćemo podneti i preostale strane
23 na engleskom.

24 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala, to je bilo jasno.

25 A, Branilac g. Thačija, imate li nešto o bilo kom od ova

1 tri pitanja?

2 G. KEHOE: [Prevod] Kada je reč o *Communiqué-u* E53, za nas
3 je to bila misterija takođe, jer nam nije bilo jasno u čemu je
4 relevantnost tog dokumenta. sad nam je donekle pojašnjeno s
5 obzirom na drugim dokumentima, ali morao bih da se vratim i da
6 ih ponovo pogledam.

7 No, instinkt mi je govorio, da Sud treba da utvrdi u čemu
8 je važnost toga. Ja ne bih želeo više o tome da govorim, ali
9 pozvao bih se na pitanje relevantnosti, ali naravno, moram
10 prvo da pogledam druge dokumente, pre nego što iznesem svoje
11 argumente.

12 No, kada je reč o ovom konkretnom pitanju, još uvek mi
13 nije jasno, šta na osnovu Pravila 150 -- odn. Pravila 45,
14 informacija koje se predočavaju po tom Pravilu, ne šta
15 Tužilaštvo želi da nam ukaže. Imamo poteškoću ne samo što
16 imamo izjavu svedoka, već imamo i sve ove propratne
17 informacije koje idu sa time. Možete se nositi, da tako kažem,
18 sa izjavama od 50 strana, ali sada imamo više izjava koje
19 imaju po nekoliko stotina strana i ima svedoka za koje imamo
20 stotine, ako ne i hiljadu stranica sa informacijama po Pravilu
21 154 i mi se na osnovu tih informacija upoznajemo o čemu će
22 dati svedok govoriti, šta je izjavio. I moramo da pogledamo
23 stotine stranica transkripta, i da onda vidimo šta je tu bitno
24 a šta nije bitno. I Tužilaštvo nije obavilo taj posao da već
25 svede dokumente na ono što je najneophodnije. Taj problem

1 postoji.

2 Mi smo već na njega ukazivali ranije.

3 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala.

4 G. Veseli.

5 G. Roberts?

6 G. ROBERTS: [Prevod] Oprostite, samo pokušavamo da vidimo
7 ko će najpre uzeti reč.

8 Ja bih samo rekao nešto što se tiče rezimea, a to se
9 nadovezuje na ono što sam već rekao i na vaša pitanja
10 Tužilaštvu. Nas brine -- će brinuti ukoliko Tužilaštvo
11 namerava da iznosi dokaze koje izlaze iz okvire tih rezimea.
12 Jer, ako svedočenje bude izvan opsega tih sažetaka, mi ćemo
13 uložiti prigovor.

14 I, shodno sugestiji Predsedavajućeg, ja sam već
15 kontaktirao Tužilaštvo, poslao 'mejl', da vidimo na šta će se
16 pozivati i o čemu će ispitivati svedoka. I kao što znamo sa
17 MKSJ-a, puno toga je -- puno se govorilo o tom pitanju na
18 MKSJ-u, i koji dokazi, kakvo svedočenje može da se dobije na
19 osnovu sažetaka ili ne. I, opseg svedočenja i samog predmeta
20 se temelji na tim rezimeima svedočenja, a ako Tužilaštvo sada
21 namerava da izvodi neke nove dokaze, koji nisu navedeni u tim
22 prvobitnim rezimeima, mislim da je potrebno dobio odobrenje
23 Patnela [sic] pre toga. Hvala.

24 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala, g. Roberts. Neću ništa
25 reći, kako ne biste shvatili da se mi slažemo ili ne slažemo

1 sa nečim, ali primamo k znanju veše izjašnjenje, i kao što ste
2 vi videli, na osnovu naše odluke od prošle nedelje, mi smo već
3 preduzeli mere, kako biste bili obavješteni o konkretnom
4 svedočenju koje Tužilaštvo namerava da dobije barem kad je reč
5 o prvih 12 svedoka.

6 G. Ellis.

7 G. ELLIS: [Prevod] Kada je reč o pitanju rezimea, mi se
8 slažemo da postoji problem u pogledu toga kako su pripremljeni
9 ti rezimei. Daću vam jedan primer. To je primer Svedoka 54
10 [sic] -- 4147. U tom rezimeu se uopšte ne pominje moj klijent.
11 Ali, u izjavi, dakle ne u onom informativnom razgovoru u
12 transkriptu od nekoliko stranica, nekoliko stotina stranica,
13 već u izjavi koja ima 11 -- tu se moj klijent pominje 11 puta.
14 I mi se slažemo sa stavom g. Robertsa.

15 A, rekao bih da je situacija još jasnija, kad je reč o
16 tih 154 svedoka o kojima je bilo reči u nedavnim podnescima. U
17 usmenom nalogu Panela, od 16. decembra, naloženo je Tužilaštvu
18 da navedu koja su pitanja, činjenice i okolnosti u kojima će
19 svedoci biti ispitivani.

20 I, Tužilaštvo se bavilo tim pitanjem u podnesku 1262. U -
21 - ti rezimei, za neke svedoke koji se pominju u tom podnesku
22 su značajno kraći od onih koji su ranije bili dati. I jasno je
23 da, kada je pisan rezime za potrebe tog vašeg naloga,
24 Tužilaštvo je -- se ograničilo u pitanjima koja namerava da
25 postavi. Tako da se mi pridružujemo prigovoru koji je uložen.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 26

1 I ukratko, kada je reč o pitanju dokumenta SPOE232092,
2 dobićete naš odgovor u pogledu direktnog usvajanja dokaza
3 sutra, i rekao bih samo da izneti jednu rečenicu, ništa ne
4 dokazuje. To ne dokazuje ko je autor dokumenta, i svakako ne
5 dokazuje da je neko učestvovao u pisanju datog dokumenta, osim
6 ukoliko se ne zna kada je dokument dostavljen.

7 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala, g. Ellis.

8 G. Laws.

9 G. LAWS: [Prevod] Nemam ništa.

10 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ako mi dopustite, ja bih se osvrnuo
11 na pitanje Sudije Gaynora.

12 Želimo samo da kažemo da predlog Tužilaštva, je
13 problematičan po našem mišljenju. Dakle, njihov predlog koji
14 se tiče Pravila 18. Dakle, ako bi Panel trebalo da kaže
15 Tužilaštvu šta svedoci više ne treba da čuju, mislim da je
16 potrebno va vi među sobom donesete odluku o tome, da vidite
17 šta izlazi iz okvira činjenica koje su dokazane van razumne
18 sumnje.

19 Mislim da bi strane mogle *inter partes* da se dogovore,
20 pre nego što se obratimo Panelu, i mislim da bi bilo bolje da
21 najpre mi među sobom razgovaramo pre nego što Panel oceni
22 dokaze koji će se izvesti [sic] tokom suđenja.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sudija Gaynor ima
24 jedno pitanje za Zastupnika žrtava.

25 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] Hvala, Sudija Smith.

1 Imam jedno pitanje za Zastupnika žrtava u pogledu
2 podneska F01285. To je dodatno obaveštenje Zastupnika žrtava u
3 pogledu želje da se unakrsno ispituju svedoci, podnesak je od
4 13. februara ove godine i u tom obaveštenju, vi navodite neka
5 pitanja, o kojima biste želeli da ispitajte tog svedoka, uz
6 dopuštenje Panela. Vi iznosite da se ta pitanja tiču
7 legitimnog interesa žrtava koje učestvuju u postupku, kako bi
8 se utvrdila istina o onome što im se desilo.

9 Pored toga, vi dodajete da ta pitanja mogu da se
10 razmatraju, jedino ako Tužilaštvo to ne bude odradilo već
11 tokom glavnog ispitivanja datog svedoka.

12 Moje pitanje je stoga sledeće:

13 "Da li ste vi sa Tužilaštvom već razgovarali o tome da li
14 Tužilaštvo namerava da ispita svedoka o pitanjima koja ste vi
15 naveli i pod 2, da li nameravate da budete u kontaktu sa
16 Tužilaštvom, kada je reč o sličnim situacijama koje će se i
17 kasnije javiti?

18 G. Laws.

19 G. LAWS: [Prevod] Odgovor je, da. Jesmo u kontaktu s
20 Tužilaštvom. I da, uveren sam da smo se razumeli kakav će biti
21 naš pristup i postaraćemo se da nema ponavljanja istih pitanja
22 kada je reč o ovim temama.

23 I kada je reč o dodatnim pitanjima, da mi nameravamo da
24 budemo u kontaktu s Tužilaštvom, kada se ovakva pitanja u
25 budućnosti budu pokrenula.

1 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] Da li želite da donesemo odluku
2 po vašem zahtevu, da se ta pitanja svedoku postavljaju po
3 okončanju glavnog ispitivanja Tužilaštva ili kad?

4 G. LAWS: [Prevod] Da. Za nas bi to bilo privremeno.
5 Dakle, da se donese konačna odluka, jer tek ćemo u tom
6 trenutku biti savršen -- će nam biti savršeno jasno, šta
7 možemo da postavimo kao pitanje. I, Tužilaštvo ima brojna
8 pitanja kojima treba da se bavi i brojne teme kojima treba da
9 se bavi sa ovim svedokom, onda bismo se mi bavili samo onim
10 koje se nas tiču.

11 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] Hvala, prihvatamo vaš predlog i
12 pozivamo vas da nas -- da unapred iznesete obaveštenje,
13 ukoliko bude nekih pitanja, koja biste postavili, a koja se
14 preklapaju sa unakrsnim ispitivanjem Tužilaštva. Mi vas
15 pozivamo da budete u kontaktu s Tužilaštvom i da unapred to
16 razmotrite sa njima, da li ima -- da li bi imali ista pitanja
17 kao i vi.

18 G. LAWS: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

19 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] Hvala. To je bilo sve što sam
20 imao.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sudija Mettraux ima
22 pitanje za Odbranu.

23 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala.

24 Ovo je verovatno pitanje za timove Odbrane. želimo da se
25 uverimo da razumemo koja je vaša teza ili teze u pogledu

1 jednog ključnog pitanja u ovom predmetu, a to je sledeće,
2 pokušaću da rezimiram, ali tiče se uloge, funkcija i
3 ovlašćenja Glavnog štaba OVK.

4 Tužilaštvo ukratko tvrdi, da su vaši klijenti bili
5 članovi Glavnog štaba, i da je taj Glavni štab imao ključnu
6 ulogu i odgovornost i operativna ovlašćenja kada je reč o
7 čitavom nizu pitanja, imenovanje, disciplina, itd., itd. Moje
8 pitanje se tiče sledećeg.

9 Kako mi treba da shvatimo tezu Odbrane, kada je reč o
10 ovom pitanju i pozivamo se na vaše pretpretresne podneske i
11 činise, ne bih sada ništa nametao, ali čini se da postoji
12 jedan zaj -- nekoliko zajedničkih sadržalaca za sve vaše
13 podneske, a pružiću vam priliku da ispravite ako grešim.

14 Shvatamo da vi kažete, da Glavni štab nije imao nikakvu
15 kontrolu, ili je imao tek malu kontrolu nad onim što se
16 dešavalo na terenu, da je imao vrlo ograničena operativna
17 ovlašćenja, ili nikakva, da je imao vrlo mala ili nikakva
18 komandna ovlašćenja odn. funkcije u operativnim zonama, i da
19 regulative u *communiqué-ima* o kojima govorimo, su bile samo
20 neke težnje u kojim -- koje -- samo su iznošene neke težnje u
21 njima. I, odluke koje su donošene, a koje su relevantne za
22 nas, su zapravo bile donošene na lokalnom nivou, ili nivou
23 operativne zone, ali ne na nivou glavnog štaba. Da li sam
24 dobro razumeo vašu tezu, ili pak ima nekih razlika?

25 G. KEHOE: [Prevod] Dobro ste shvatili i to će pokazati i

1 dokazi, to ćemo moći čuti i od samih svedoka Tužilaštva, koji
2 će govoriti o tome da je lanac komandovanja u OVK tokom 1998.
3 i 1999. bio haotičan, da je bio razbijen, da su -- da, to su
4 dokazi koji će biti predloženi i to će pokazati ne samo
5 pripadnici OVK, koji će -- koje će Tužilaštvo pozvati da
6 svedoči, već će to pokazati i nezavisni svedoci, koji će
7 govoriti o tome da u februaru 1999. godine, će govoriti o
8 praktično nezavisnom regionalnom vojnom organu, potom će
9 govoriti o martu 1999., govoriće o naporima da se obrazuju
10 komande operativnih zona, i da komandanti tih operativnih zona
11 budu podvedeni pod glavni štab i da su samo delimično uspeali u
12 tome, a da su operativne zone jasno zadržale određenu
13 operativnu nezavisnost.

14 I imamo pismo *State Departmenta* Sjedinjenih Država, koje
15 je upućeno odboru za spoljnje poslove, i u maju 1999., gde se
16 navodi, gđa. Larkin kaže, da:

17 "Nema političke strukture na Kosovu, ili efektivne
18 komande ili kontrole u OVK."

19 To je dakle naš stav i dokazi će to pokazati i o tome će
20 govoriti sami svedoci Tužilaštva.

21 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala.

22 G. Emmerson.

23 G. EMMERSON: [Prevod] Časni Sude, videćete da je teza
24 Odbrane u pogledu uloge Glavnog štaba, jasno navedena u
25 stavovima 7 do 21 pretpretresnog podneska Odbrane Veseli, i

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 31

1 samo bih vam skrenuo pažnju na jedan deo, gde se u stavovima 8
2 i 9 kaže da: "Pokušavajući da se reši obaveza tereta
3 dokazivanja UZP-a, Tužilaštvo je pogrešno razumelo i prikazalo
4 ulogu Glavnog štaba u OVK koja je nastajala." I prikazana je
5 OVK kao organizacija koja je išla od vrha ka dnu, i gde je
6 operativnu kontrolu imao Glavni štab tokom relevantnog
7 perioda, a detalji se navode u relevantnim stavovima
8 prepretresnog podneska, Tužilaštva zatim.

9 Dva pretresna veća MKSJ-a, su se -- su imala pred sobom
10 manje-više isti korpus dokaza i zaključila da, tzv. Glavni
11 štab se sastojao od različitih pojedinaca. Neki od njih se čak
12 nisu ni međusobno poznavali, ili nisu nužno znali ko su drugi
13 članovi Glavnog štaba u datom trenutku. Oni nisu međusobno
14 komunicirali iz istog razloga tokom celokupnog vremena. Retko
15 kad su se sastajali i nisu uvek bili prisutni na Kosovu.

16 Ukratko, kao što kažemo, zaključci Pretresnog veća sa
17 MKSJ-om u predmetima Limaj i Haradinaj, su da, taj organ kao
18 takav, nije delovao kao Glavni štab, u konvencionalnom smislu
19 tog izraza. I, u presudi u predmetu Limaj, razlog za to, važno
20 je da imate ovo na umu kad budete čuli prve dokaze. U stavu
21 132 presude Limaj, Veće kaže, da:

22 "Članovi Glavnog štaba se nisu redovno sastajali zbog
23 bezbednosne situacije, i međusobno su se identifikovali ne
24 imenom, već brojevima iz istog razloga. U datim okolnostima
25 nije iznenađujuće da organizaciona struktura i hijerarhija OVK

1 je bila zbunjujuća, ili je bila nepoznata spoljašnjim
2 posmatračima, i što ukazuje na određeni stepen konfuzije.”

3 U presudi u predmetu Haradinaj, u vezi sa ovim istim
4 pitanjem, u stavovima 20 i 21, ovo je drugo suđenje u predmetu
5 Haradinaj, Veće je zaključilo:

6 “Glavni štab OVK na Kosovu, nije bio na jednoj lokaciji
7 1998. Članovi štaba su se iz bezbednosnih razloga premeštali,
8 i obično pojedinačno.”

9 I, u presudi se pozivaju na iskaz britanskog vojnog
10 atašea u Beogradu, Johna Croslanda, i dalje stoji, da je on
11 izjavio pred Većem, da glavni org -- reći da glavni organ na
12 vrhu OVK, da je taj organ, Glavni štab imao efektivnu
13 kontrolu, reći da je imao efektivnu kontrolu, bi bilo
14 navođenje na pogrešan zaključak.

15 Pukovnik Crosland je zaključio da nije postojala
16 odgovarajuća koordinacija između operativnih zona i glavnog
17 štaba. Glavni štab je izdavao opšte izjave, *communiqué-e*,
18 davao intervjue za medije, iznosio politička mišljenja u
19 pogledu OVK, i kao što je Sud zaključio, taj Glavni štab nije
20 imao efikasnu kontrolu nad događajima koji su se odvijali na
21 terenu. Potrebno je da vaš prikaz bude nekako tananiji. Nije
22 da se ne zlažem sa njim, ali, strateške operacije koje su
23 vršene na terenu, su izvršene po ovlašćenje komandanata na
24 lokalnom ili regionalnom nivou.

25 I kao što ćemo videti, te zone su nastale tek negde

1 sredinom leta 1998., jedne ili dve, i onda su povremeno
2 prerasle u deklarisanе zone. Komandant iz zona su odgovarali
3 Glavnom štabu i apsolutno je jasno da sve dokaze koje ćete
4 čuti, će to i jasno pokazati. Jednostavno, nije postojala
5 komandna linija, koja bi se nalazila u konvencionalnim
6 oružanim snagama.

7 Dakle, naziv Glavni štab je jednostavno neko ko je
8 postavljen u junu 1998., u zoni Dukađin, da bude na čelu
9 hemijskog i biološkog ratovanja OVK, ili da bude na čelu
10 protivtenkovske brigade koja nije ni postojala, niti je
11 postojala priprema za hemijski i biološki rat, ili takvu
12 jedinicu. Jednostavno, ljudi su sebi delili titule, ali nije
13 postojala organizacija.

14 Dakle, pretpostavka da se neko naziva po određenom imenu,
15 recimo da je pripadnik Glavnog štaba, a radilo se o
16 poljoprivrednicima, seljacima koji su kupili oružje. Naravno,
17 to nema određenu težinu i tokom izvođenja dokaza, mi ćemo i da
18 pokažemo da to nije bilo tako. Dakle, mi možemo da kažemo, da
19 je to tako, nakon i puno dokaza iz MKSJ-a. Dakle, ne radi se
20 samo ovde o sižeu teze Odbrane, već je to jedan rezime
21 činjenica. Dakle, na Tužilaštvu je da dokaže, i mi ćemo onda
22 vas pozvati da primite k znanju, da je to pogrešno, zato što
23 ćemo pokazati da tada u zaključcima, nije -- nisu doneseni
24 zaključci na osnovu ključnih dokaza.

25 Dakle, ako postoji neki važan dokaz koje Tužilaštvo želi

1 da predoči, oni to u svom pretpretresnom podnesku nisu
2 naznačili niti u materijalu koji je do sada obelodanjen.
3 Dakle, da li su svi zločini ili krivična dela iz optužnice
4 bili ovlašćeni ili odobrene na nivou zone? Ne. To ne znači to.
5 Postojalo je zločini koji su počinili pojedinci na terenu. I
6 neki su recimo od njih i bili pripadnici OVK, međutim, kada se
7 kaže 'pripadnik OVK', da je to neki Albanac sa Kosova, koji je
8 bio u jednoj grupi, u jednom trenutku u drugom grupu [sic], u
9 drugom trenutku danju se bavi poljoprivredom, a noću se bori.
10 Dakle, komandanti zona su rekli sami za sebe da su bili
11 komandanti onih koji su u određenom trenutku odlučili da ih
12 slede. Dakle, to nije prava vojska.

13 Dakle, ne može se smatrati da se mogu porediti sa onima
14 koji su organizovali etničko čišćenje i progone stanovništva.
15 Dakle, mi želimo da to odmah bude jasno na početku, a ne
16 bavimo se srpskom stranom.

17 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala vam, g. Emmerson.

18 G. Roberts.

19 G. ROBERTS: [Prevod] Pa, najjednostavnije, vaš sažeti
20 stav je naš stav. Dakle, mi to navodimo u stavovima 89 do 95
21 našeg pretpretresnog podneska. Dakle, u ovoj fazi, mislim da
22 nemam šta na to da dodam.

23 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] G. Roberts, hvala.

24 G. Ellis.

25 G. ROBERTS: [Prevod] Da, Časni Sude.

1 G. ELLIS: [Prevod] Ja nemam šta da dodam pored onoga što
2 smo mi već naveli u našem pretpretresnom podnesku.

3 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Zahvaljujem.

4 Dakle, ja ne želim da Tužilaštvo ovde izvode svoje
5 dokaze, ali ako žele nešto da kažu, izvolite.

6 G. HALLING: [Prevod] Da, biću kratak.

7 Od marta 1998. do septembra 1999., OVK nije bio
8 organizovan kao što bi bila organizovana neka zapadnjačka
9 vojna snaga, recimo u Sjedinjenim Državama. Međutim, s
10 vremenom su bili sve organizovaniji kada je u pitanju svako
11 pojedinačno naređenje ili postupak. Međutim, dokazi će
12 pokazati i na osnovu materijala koji su zaplenjeni a nisu bili
13 izvedeni pred MKSJ-om, je konsolidacija postojeće hijerarhije
14 koja je funkcionisala.

15 Glavni štab OVK je imala kontrolu nad jedinicama OVK i
16 način na koji se ta kontrola vršila se menjao tokom vremena.
17 Hashim Thaçi, Kadri Veseli, Rexhep Selimi i Jakup Krasniqi su
18 svi bili članovi Glavnog štaba tokom perioda obuhvaćenog
19 optužnicom, i bili su autoriteti čije su se strategije i
20 direktive sprovodile, uključujući i zajednički krivični cilj
21 za koji se terete.

22 Vi ste pravilno rezimirali naš stav, i mi ćemo više o
23 tome govoriti 3. aprila.

24 Pa, ne želim da oduzimam više vremena, ali mislim da
25 želim u ovom trenutku da kažem, da g. Veseli u svakom slučaju

1 nije bio pripadnik Glavnog štaba tokom perioda obuhvaćenog
2 optužnicom. On od proleća 1999., nije bio pripadnik Glavnog
3 štaba.

4 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Zahvaljujem, g. Emmerson.

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Zahvaljujem.

6 Sada prelazimo na pitanja koja se tiču teze o
7 samoodbrani. Dakle, to je pokrenula Odbrana Thačija. Samo da
8 vas podsetim, 20. februara, Odbrana Hashima Thačija je podnela
9 obaveštenje, o tome da će uvesti tezu o samoodbrani u ime
10 optuženog. Dakle, oni su rekli da nameravaju da koriste tezu
11 samoodbrane u okviru svoje Odbrane g. Thačija.

12 Ja potpuno to razumem. Dakle, mi ćemo se prvo baviti
13 prvim pitanjem, a to ću uputiti Odbrani g. Thačija. Dakle, vaš
14 klijent je optužen za 6 tačkaka zločina protiv čovečnosti i 4
15 tačke za ratne zločine. Prema tome, želim da razjasnite, da li
16 vaš klijent želi tezu samoodbrane da primeni na svih 10
17 optužbi protiv njega.

18 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Časni Sude, u svetlu optužbi o UZP-u
19 i činjenice da su sva krivična dela terećena kroz UZP 3, onda
20 je odgovor da, zato što kada bi se dokazivalo nešto samo u
21 odnosu na krivična dela po UZP-u 1, ja bih rekao da je to
22 nekako povezano.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hoću da kažem, da,
24 ako se uvede u tezu Odbrane, teza samoodbrane, vi onda tvrdite
25 da to isključuje krivičnu odgovornost na primer za hotimično

1 hapšenje, pritvor, surovo postupanje, mučenje, prisilne
2 nestanke, ubistvo. Dakle, vi kažete da se sve to može
3 opravdati tezom samoodbrane?

4 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pa, ne na taj način na kako vi -- na
5 koji vi postavljate to pitanje, ako mogu da objasnim. Dakle,
6 nas posebno brine tačka 3, a to je protivpravno zatočenje i
7 pritvor. Tu ima 34 stava u optužnici, u kojima se tereti, a to
8 su stavovi 61 do 95, da je hapšenje urađeno bez propisne
9 zakonske procedure.

10 Dakle, nema potrebe prema Tužilaštvu, da se iznose
11 dodatne fizičke ili mentalne -- zlostavljanje. Osim samog
12 hapšenja. Dakle, to je u 34 stava. Dakle, to ćemo detaljno
13 razrađivati tokom suđenja. Dakle, to potpada pod UZP 1,
14 krivično delo koje se navodi u optužnici. Dakle, prvo želim da
15 kažem, ako Tužilaštvo dokaže da je došlo do protivpravnog
16 zatočenja, hapšenja i pritvora bez pravilne zakonske
17 procedure, onda oni smatraju da je moguća posledica toga, da
18 će ljudi biti mučeni, ubijeni, zlostavljani itd. I da su za
19 sve krivično odgovorni. Međutim, odgovor je malo
20 komplikovaniji, zato što, ako govorimo o tački 3, onda bi tu
21 mogli da uvedemo UZP 3.

22 Zašto je to posebno relevantno za tačku 3, zato što ima
23 jako puno stvari kojima ćete morati da se bavite u ovom
24 predmetu, a prva je nešto što prema međunarodnom zakonu, mi
25 uvodimo kao tezu samoodbrane, zato što postoje tu dva glavna

1 pitanja na koja nema odgovora sada od Tužilaštva.

2 Dakle, ovde imamo nedržavnog delatnika u nemeđunarodnom
3 oružanom sukobu. Dakle, -- dakle, radi se o nedržavnom
4 entitetu. Prvo pitanje na koje Tužilaštvo nije zauzelo stav,
5 je, da li je OVK imalo ili nije imalo zakonska ovlašćenja, bez
6 obzira što su bili nedržavni faktor po srpskom ili
7 jugoslovenskom zakonu koji je važio u to doba. I nisu imali
8 pravo nikoga da zatoče. Dakle, da li je stav Tužilaštva da
9 nisu imali pravo nekoga da uhapse po jugoslovenskom i srpskom
10 zakonu, i da li je onda to krivično delo. Ako je OVK to radio
11 bez odgovarajućeg zakonskog postupka.

12 Drugo pitanje je, da li po domaćem zakonu, su imali
13 pravo, ako se radi o nemeđunarodnom oružanom sukobu, da nekoga
14 uhapse po međunarodnom zakonu, ni o tome nisu zauzeli stav.

15 Ali, pretpostavljam da priznaju da nedržavni element ima
16 pravo na hapšenje, u nemeđunarodnom oružanom sukobu. Onda
17 prelazimo na sledeće pitanje, a to je spomenuto u presudi iz
18 suđenja Mustafi, radi se o proceduralnim zaštitama u
19 nemeđunarodnom oružanom sukobu i koje zaštite oni moraju da
20 pruže zatočenim licima.

21 Dakle, OVK u vreme tih događaja, se borio ili bio
22 suprotstavljen državi. Dakle, kad govorimo o zakonskom
23 postupku, tradicionalne garancije koje se pružaju po Članu 14
24 međunarodnom sporazuma, o građanskim i političkim pravima, kao
25 i Članu 6 Evropske konvencije o ljudskim pravima.

1 Dakle, pitanje za Tužilaštvo je sledeće: da li prihvataju
2 da je OVK imao ovlašćenje na hapšenje, ali nisu to uradili po
3 zakonskom postupku, a kako je OVK mogao da poštuje pravi
4 zakonski postupak, ako je bio nedržavni entitet. Dakle, da li
5 je OVK trebao da uspostavi *ad hoc* sudove ili da zatočenike
6 izvodi pred sudske -- pred srpske sudove. Dakle, i da te
7 predmete razmatraju srpske sudije. Dakle, koji zakon je onda
8 ovde važeći prema Tužilaštvu.

9 Dakle, ako se uslovi hapšenja razmatraju, da li to treba
10 činiti u skladu sa srpskim zakonom, ako recimo nekog borca
11 uhapse, da li sudija treba da po srpskom zakonu da razmatra o
12 čemu se tu radi. Dakle, odluka Žalbenog panela u ovom slučaju,
13 od 23. decembra 2021., stav 95 je:

14 "Panel će se prvo baviti izjašenjem Veselija u vezi
15 zakonske osnove za zatočenje, i konstatacijom Sudije za
16 prethodni postupak, da je proizvoljno svako lišavanje slobode,
17 kada je u pitanju nemeđunarodni oružani sukob. Dakle, Panel se
18 slaže sa Odbranom, da se po međunarodnom humanitarnom pravu
19 izričito ne daje ovlašćenje za hapšenje u nemeđunarodnom
20 oružanom sukobu. Dakle, pored toga, kao što je Sudija za
21 prethodni postupak rekao, možda postoje drugi izvori osim
22 međunarodnog humanitarnog prava koji bi pružio zakonsku osnovu
23 za ovo pitanje o kome govorimo. Jedan od argumenata koji ćemo
24 mi da pokrenemo, je da postoji pravo na samoodbranu i po
25 srpskom zakonu, to je davalo pravo OVK, da hapse i ljude

1 zatoče. Konkrento se pozivam na Član 9 Jugoslovenskog
2 krivičnog zakonika iz 1976. godine, a to je odbrana iz nužde i
3 Član 9, stav 1, a to je delo počinjeno kao nužna odbrana i ono
4 se ne smatra krivičnim delom. Dakle, da se osvrnem na argument
5 koji je Tužilaštvo iznelo ranije. Mislim da su oni malo
6 požurili time što su rekli da je po međunarodnom krivičnom
7 zakonu mučenje zabranjeno. Dakle, ne može se pokrenuti ili
8 koristiti teza samoodbrane da bi se opravdalo mučenje. I mi se
9 slažemo s tim. Međutim, da li je neki pritvor protivzakonit
10 odmah ili se radi o krivičnom delu koje je nastalo kao
11 posledica samoodbrane. Dakle, po tom jugoslovenskom zakonu iz
12 1976., možda postoje drugi izvori na osnovu kojih bi bilo
13 dopušteno OVK da hapsi. Međutim, mi smatramo, da tu takođe
14 onda važi teze o pravu na samoodbranu po međunarodnom zakonu.
15 Drugo, koje vrste zaštite postoje, pre nego što se uspostave
16 *ad hoc* sudovi, kada je u pitanju nemeđunarodni oružani sukob.
17 Dakle, samoodbrana je nešto što se mora smat -- razmatrati u
18 tom kontekstu. Dakle, dajemo primer sledeći iz suđenja Korniću
19 i Čerkezu, kada je Sudsko veće tu reklo argument kojim se
20 poziva na samoodbranu, se mora oceniti na osnovu tih činjenica
21 i u konkretnim okolnostima koje se odnose na svaku tačku
22 optužnice. To je stav 452 presude prvostepene iz suđenja
23 Korniću i Čerkezu i mi se s time slažemo. Dakle, o tome ćemo
24 morati da govorimo detaljnije tokom suđenja. I na kraju, nije
25 ovo samo ograničeno na tezu o samoodbrani, već uopšte, uopšte

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 41

1 o pitanju srpskih krivičnih dela i ofanziva i to se odnosi
2 takođe na pitanje Sudije Mettrauxa, o efektivnoj kontroli.
3 Dakle i sva ta pitanja o ponašanju srpskih snaga, se povezuju
4 sa pitanjem efektivne kontrole i mi vam skrećemo pažnju na
5 predmet protiv Orića, Namera Orića u Srebrenici, stranice 503,
6 504 presude, citiram: "Početkom opsade -- u početku opsade
7 Srebrenice, dakle u vezi toga, Veće jednostavno ne može da
8 dođe do zaključka da su oružane snage u Srebrenici imale
9 kontrolu nad vojnom policijom, a u stavu 504, Veće nije
10 zadovoljno van razumne sumnje da je optuženi kao komandant
11 srebreničkih oružanih snaga i štaba, imao efektivnu kontrolu
12 nad vojnom policijom Srebrenice. Tako da, te haotične
13 okolnosti koje su postojale u Srebrenici, nisu omogućavale
14 efektivnu kontrolu koja bi bila određena kao komandna
15 odgovornost. I si -- ista situacija važi i ovde. Mi ćemo
16 tvrditi, da haotične okolnosti koje su nastale usled
17 različitih ofanziva srpskih snaga, naročito u leto 1998., ali
18 u martu 1999., su imale direktnog uticaja na efektivnu
19 kontrolu, kada je reč o generalštabu. Uopšte, a konkretno u
20 vezi sa optuženima ovde, a konkretno u vezi sa pitanjem
21 srpskih zločina koji su s tim povezani.

22 Izvinjavam se što mi je odgovor bio ovako dugačak, Časni
23 Sude, ali mislim da je to bilo potrebno sve reći.

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu. Mi ćemo za
25 trenutak, argumenta radi pretpostaviti da je OVK možda mogla

1 neke ljude da zatvara da bi zaštitila samu sebe. Ali, kakva je
2 onda dužnost da se o tim ljudima vodi briga pošto ih prethodno
3 privedete.

4 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pa, naravno, postoje nekakve
5 minimalne garancije po Međunarodnom humanitarnom pravu i ja
6 sam to prihvatio, ljudi se ne mogu mučiti, ne mogu se ubijati,
7 ne mogu da se rade neke stvari koje su zabranjene, to sam ja
8 pokušao da istaknem. Problem je što su skoro svi zločini u
9 osnovi o kojima je reč u ovom predmetu, svi se odnose na
10 nekoga ko je bio priveden i bio u zatvoru. Počinje se --
11 počinjalo se time što je neko prvo zatvoren.

12 Da.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] A, završilo se tako
14 što se onda desilo nešto drugo, i sad ja se mučim sa tim
15 činjenicama, kao i činjenica da se nekakve negativne stvari se
16 dese, a OVK onda kaže "O, ne, pa pošto su nas optužili po UZP-
17 u 3, UZP-u 1, onda o tome ne može da se raspravlja, pošto samo
18 Odbrana to sve pokriva." To je nešto što mi je teško da
19 prihvatim.

20 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pa, mislim da nisam rekao --

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, vi ste naveli u
22 suštini da je samoodbrana funkcionisala na svakom od tih
23 planova zbog činjenice da je optužba zasnovana na UZP-u. A, to
24 je neki način da se stvari skrenu u stranu.

25 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ne, mislim da je možda došlo do

1 nesporedazuma.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, možda vas ja
3 prosto nisam dobro razumeo.

4 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ako pogledate na primer samo optužbu
5 za mučenje, na primer, neko lice X je mučeno i to je optužba.
6 Ja onda ne vidim da su postojale okolnosti gde se može reći pa
7 dobro, mučili su ih, ali mučili su ih, jer je to bio postupak
8 samoodbrane.

9 Moja poenta je sledeća: jedna od optužbi, mogla bi da
10 vodi do mogućnosti primene svih dobrih optužbi, ali moglo bi
11 se odnositi na sve druge optužbe. Ako je samoodbrana
12 relevantna za jednu konkretnu optužbu, a to je jedna od tačkaka
13 optužnice protivzakonito zatvaranje, to ne mora da znači da je
14 to nezavisno od neke druge tačke, od tačke 3, ili da ćemo to
15 sada da primenimo da bismo opravdali svaku radnju bilo koga i
16 tvrditi da je sve to bilo opravdano, jer je bilo reči o
17 samoodbrani. U redu, tako je onda samo zvučalo.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ne, ne. To se samo
19 odnosi na određenu odgovornost. Ako oni pokušavaju da kažu pa
20 ako ste vi odgovorni za protivzakonito zatvaranje i tačka. Ja
21 bih takođe razjasnio, da vi kažete ljudi su bili
22 protivzakonito zatvarani, a onda su se desile neke negativne
23 stvari. Mislím da to ne može da se odnosi na sva 34 pasusa
24 optužnice, zar ne, jer tamo se kaže "to i to lice je bilo
25 zatvoreno bez odgovarajućeg pravnog postupka, tačka." To je

1 nekakav događaj.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da, da. Sad vi
3 niste razumeli šta sam ja hteo da kažem. Ja sam hteo da kažem
4 da, ako se nekom desilo nešto loše iz te grupe, na primer
5 mučenje, ubistvo, ili nešto u tom smislu, da je to počelo
6 hapšenjem. Najčešće su ih hapsili, a onda bi se nešto desilo.
7 Ja pokušavam da shvatim kakav je vaš stav. Ako bismo mi
8 smatrali da je to hapšenje i zatvaranje nešto zašta se oni ne
9 mogu kriviti, da li onda one druge optužbe stoje same za sebe.
10 Znači, one ne zavise od tog protivzakonitog hapšenja.

11 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Mislím da i mi to isto tvrdimo, ali
12 samo da razjasnim.

13 Mi ne primenjujemo princip samoodbrane na izvršioca ili
14 počinioca koji je nekoga ubio. Mi ne kažemo da je to, to
15 krivično delo ubistva bilo opravdano, jer je bila rač o
16 samoodbrani. Takođe, tvrdimo da, konkretno se naš klijent
17 smatra odgovornim po UZP-u 3 za postupak tog drugog lica,
18 ukoliko bi se utvrdilo da je on na neki način odgovoran, jer
19 postoji takav navod u pasusu 12, podneska Tužilaštva, to se
20 pominje, evo ga jedan od tih navoda:

21 "Optuženi učestvuje u zajedničkom -- zajedničkoj
22 zločinačkoj svrsi, time što je svestan okolnosti u kojima
23 politika protiv protivnika koja se primenjuje, može da izazove
24 takve rezultate, i ne postoje zaštitni mehanizmi da bi
25 sprečili neke zloupotrebe."

1 U redu. Dakle, *mens rea* je u tome, da nema sudova koji bi
2 procenili zakonitost pritvora. Oni znaju da postoje nekakve
3 okolnosti u kojima se određena politika sprovodi i dakle, oni
4 su učesnici u UZP-u 1. I sada se dolazi do toga, da li su oni
5 odgovorni za to, ako je neko bez njihovog znanja nekog ubio
6 ili mučio ili tako dalje, onda ste vi i dalje ipak odgovorni
7 za tako nešto.

8 Dakle, mi se pitamo da li se može primeniti samo Odbrana
9 kao izvor ovlašćenja, da se neko uopšte zatvori.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Pa, mi ćemo svakako
11 to proučiti, i zahvalni smo vam na iskrenosti.

12 Imam još par drugih pitanja. Ovo je možda više tehničke
13 prirode. Ako se slažemo da neko ko se poziva na samoodbranu,
14 snosi odgovornost, da dokaže da postoje dovoljni dokazi, i da
15 je Tužilaštvo to koje mora da dokaže da ti postupci nisu bili
16 posledica samoodbrane. Na vama je taj teret da makar skrenete
17 pažnju Panelu da je to tako. Jesam li u pravu?

18 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Da, u pravu ste. Mi to nameravamo i
19 da radimo. To je povezano sa pitanjem srpskih ofanziva,
20 srpskih zločina o kojima je ranije bilo reči, zato smo i
21 pokrenuli to pitanje.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ali, mi ne bismo
23 želeli da se ovde sada sudi zbog srpskih zločina, to ne
24 želimo.

25 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pa, mi smo branioci. Mi ne, ne

1 tužimo nikoga i ne sudimo nikome.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu. Ako
3 pogledate suđenje Oriću i žalbene presude, videćete da je u
4 tom kontekstu bila relevantna srpska opsada Srebrenice i
5 dejstvo koje je to imalo na efektivnost rukovođenja i
6 komandovanja. Mislim da postoje brojne paralele i mi ćemo od
7 vas zatražiti da povučete te paralele i zašto je kontekst
8 srpskih ofanziva i srpskih zločina relevantnan u vezi sa ovim
9 pitanjima.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dobro, a kada je
11 reč o supstantivnim elementima odbrane i samoodbrane, da li se
12 slažete, da prema predmetu Kordić na koji ste se pozvali, mora
13 da se pokaže da su optuženi postupali razumno, da bi odbranili
14 sebe ili druge u ovom predmetu. Da li je to tačno, postoji to
15 pitanje razumnosti?

16 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Da, ne mislim da se može postupati
17 nerazumno u samoodbrani, tako da je odgovor potvrđan.

18 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Mora da postoji
19 neposredna pretnja i da je ona protivzakonita, zar ne?

20 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Tako je.

21 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] I, postupak mora
22 biti srazmeran stepenu opasnosti.

23 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Da.

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dakle, ako se ne
25 varam, vi se u stvari pozivate na samoodbranu koja je

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 47

1 posredna. Da je neko drugi izvršio određenu radnju, da je to
2 bilo u cilju samoodbrane, i da se to onda pripisuje vašem
3 klijentu, da li je to tačno?

4 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pa, nisam siguran da li je to baš
5 tako, ali da, u određenoj meri može se tako reći. Ja mogu da
6 koristim taj primer zatvaranja. Dakle, da li je zatvaranje
7 nekoga bila razumna mera, da li je svest o tome da se neko
8 zatvara, nešto što je razumno, da li je to bilo srazmerno, da
9 li je to bio odgovor na neposrednu opasnost, da idemo jedno po
10 jedno.

11 Ukoliko g. Thaçi zna da neki komandiri zatvaraju ljude
12 koji su ratni zločinci, a čujete dokaze o tome kasnije. Za
13 sada neka to ostane nerazrešeno. Znači, oni zatvore nekoga sa
14 srpske strane ko je ratni zločinac, borac sa druge strane, da
15 li je to razumno, da li je to srazmerno, mi tvrdimo da jeste.

16 Znači, mi ne tvrdimo da su sve radnje koje lice koje tog
17 drugog čoveka zatvorilo, deo samoodbrane, osim drugih osnova
18 na koje ćemo se pozivati, ovo je samo jedan od njih. To je
19 dopušteno i po srpskom zakonu, Član 9 da se neko može
20 zatvoriti, to je dozvoljeno i mi ćemo tvrditi da je to i u
21 međunarodnom pravu dozvoljeno pod određenim okolnostima.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu, hvala na
23 citatu iz 'Kordića'. Nažalost, niste završili tu rečenicu, a
24 ona glasi: "Pretno veće, međutim, naglašava da, vojne
25 operacije u samoodbranu -- [Predsedavajući nije završio

1 rečenicu].

2 Nisam ja to izostavio. Ja sam o tome govorio ranije.

3 Dakle, postavlja se pitanje da li je reč o nekom teškom

4 kršenju međunarodnog prava, to je krajnje pitanje.

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Već ste nam

6 dovoljno rekli u smislu toga koliko je to komplikovano

7 pitanje.

8 Moja poenta je u tome, da li je zatvaranje, teško kršenje

9 međunarodnog humanitarnog prava ili ne.

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu, hvala, g.

11 Mišetiću.

12 Ukoliko Odbrana ima nešto da doda?

13 G. Emmerson, izvolite.

14 G. EMMERSON: [Prevod] Nema sumnje, da je nastanak

15 kosovske Oslobodilačk -- Oslobodilačke vojske Kosova 1998. i

16 1999., kao boračkog kolektiva u najširem smislu služio

17 njihovoj samoodbrani. Oni su želeli da Odbrane sebe i svoje

18 zemljake od srpskog napada. To je ključni deo konteksta bez

19 ikakve sumnje.

20 I mi, u potpunosti prihvatamo dobar deo onoga što je g.

21 Mišetić rekao o zatvaranju. Naš argument je, možda je nešto

22 jednostavnije rečeno, da ćemo mi tvrditi da to nije kršenje

23 međunarodnog humanitarnog prava, niti zločin po kome se može -

24 - za koji se može suditi u ovakvoj jurisdikciji, za nedržavnu

25 naoružanu grupu, koja zatvori nekoga ko je na primer, borac

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 49

1 neprijateljske strane, ili civil koji neposredno učestvuje u
2 neprijateljstvima, ili, ovo je jedno od teških pitanja, nekog
3 ko je civil, ili neko za koga se sumnja da je kolaboracionista
4 koji možda prenosi određene informacije neprijatelju.

5 To su faktori koji ne predstavljaju krivična dela, kakva
6 su prepoznata u međunarodnom pravu, a rezultat je manje-više
7 isti, i ako mi se -- nismo konkretno pozvali na samoodbranu
8 kao pravno pitanje, upravo zbog nekih složenosti na koje ste
9 vi ukazali, naime, da niko ne tvrdi da se može pozivati na
10 samoodbranu kada je reč o bilo kom od zločina za koje je ovaj
11 Sud nadležan, već kada Tužilaštvo pokušava da iznese
12 kolektivnu krivicu i da tvrdi da je sve to bio deo udruženog
13 zločinačkog poduhvata i da su oni ovlastili druga lica da čine
14 takva krivična dela.

15 Mi bismo to mnogo jednostavnije formulisali. Naravno da
16 je OVK bila organizacija koja je postupala u samoodbrani.
17 Toliko je barem jasno, a s obzirom da Tužilaštvo identifikuje
18 svrhu UZP-a, da bude obezbeđenje kontrole nad teritorijom
19 Kosova, u Odbrani od srpskog napada, pa čak i u samom opisu
20 UZP-a, ima formulacija koja sugerišu da očigledno to ne može
21 biti nekakva zločinačka namera i ne verujem da bi Tužilaštvo
22 to tvrdilo kad bi ih neko baš pritisao [sic], da vidi hoće li
23 to kazati ili ne. Navodi se odnose na to da su postojale neke
24 okolnosti koje su bile nezakonite, ili da se pribegavalo
25 nezakonitim sredstvima.

1 I ja mislim da ćemo doći do slične pozicije, da se
2 postavlja pitanje da li je zločin da nekoga uhapsi i zatvori,
3 bilo da su to neprijateljski borci, ili civili koji direktno
4 učestvuju u neprijateljstvima, ili agenti obaveštajnih službi,
5 ili neki saradnici koji saraduju sa srpskim vlastima.

6 Razlog zašto se mi nismo na to pozvali i to formulisali
7 kao samoodbranu, jer što i klijent mog -- slučaj mog klijenta
8 sasvim jasan i mi smatramo da je to nešto što on deli sa
9 drugim optuženima, da nije postojao nikakav takav dogovor niti
10 kontrola niti usmeravanje od vrha naniže. Ukoliko su ljudi
11 tako nešto radili, mi tvrdimo da se to ne može kategorisati
12 kao krivično delo, i kada se dokaze da je tako nešto učinjeno,
13 mi tvrdimo da se to i dalje ne može okarakterisati kao zločin.

14 Ali, Tužilaštvo je to nekako pokušalo da skrpi. Na
15 primer, da pripiše krivičnu odgovornost mom klijentu. Oni bi
16 rekli: "Pa, evo desile su se te i te stvari na raznim
17 mestima." Da, ali on nije bio u to uključen i mi ga ne možemo
18 s tim povezati, ali bilo je toliko takvih događaja. Oni su se
19 dogovo -- originali u istom periodu, da mora da je postojao
20 neki plan.

21 E, pa mi poričemo da je postojao takav plan, u kome je
22 učestvovao g. Veseli. Njegova funkcija nije bila takva. U to
23 vreme, mi ćemo to i pokazati. On nije imao nikakve veze sa tom
24 stranom događaja, ali još uvek će morati da se donese odluka o
25 tome, da li takva jedna skupina događaja koji su se odigrali

1 širom Kosova u periodu od 2 godine, predstavlja krivična dela
2 ili ne, pre nego što izvuče neke zaključke o tome, da li su
3 oni doprineli tome i da li postoji fundamentalna činjenica
4 osnova, kao nekakav skup cigala u zidu, na osnovu kojih bi
5 Tužilaštvo moglo da pokaže da je postojao udruženi zločinački
6 poduhvat.

7 Mislim dakle da, malo na drugačiji način želimo da
8 pokažemo u suštinski istu stvar.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Emmerson.

10 G. Roberts, imate li nešto da dodamo -- da dodate?

11 G. ROBERTS: [Prevod] Vrlo malo, Časni Sude. Mi prihvatamo
12 ovo što su rekli g. Emmerson i g. Mišetić. G. Mišetića je uvek
13 zadovoljstvo slušati. Ja se uvek osećam posredno pametniji
14 zahvaljujući tome što on kaže.

15 Ja bih samo izneo jednu stvar, a to je legalnost i
16 proizvoljnost zatvora. Dakle ako je teret na nama, mi opet
17 sagledavamo iz malčice drugačijeg aspekta. To je komplikovano
18 područje prava. Samo slušajući argumentaciju između vas i g.
19 Mišetića, možemo razumeti da je to nešto što ćemo morati
20 detaljno da tvrdimo tokom suđenja.

21 Jedno pitanje koje može da se javi, jeste da li je g.
22 Taçi o tome bio obavešten i on i drugi optuženi.

23 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Roberts.

24 G. Ellis.

25 G. ELLIS: [Prevod] Ja imam vrlo malo da dodam.

1 Prosto i ako su g. Emmerson i g. Mišetić već rekli kakav
2 je prevni osnov iz malo drugačijih tački gledišta, mi se
3 slažemo da je isti činjenični materijal verovatno relevantan
4 kako god da se to analizira i mi podržavamo oba stava.

5 Drugo, ja se slažem sa g. Robertsom da razlika može biti
6 u tome na kome je teret dokazivanja. Mi se više slažemo sa
7 onim kako je to opisao g. Emmerson, a teret dokazivanja po
8 našem mišljenju ostaje na Tužilaštvu.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Ellis.

10 Sada ću dati reč g. Hallingu, ali prvo g. Mettraux ima
11 jedno pitanje, mislim za Odbranu.

12 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Za razliku od g. Roberta, ja
13 se osećam manje inteligentan, pošto sam čuo argumentaciju g.
14 Mišetića, pa moram da zamolim za razjašnjenje oko toga kako vi
15 određujete Odbranu pozivanjem na samoodbranu.

16 Samo da sažmem kako sam ja to razumeo. Tužilaštvo tvrdi,
17 da je došlo do protivpravnog ili proizvoljnog zatvaranja,
18 uključujući zbog toga što nije postojao odgovarajući sudski
19 proces. Ja razumem, da kao element *actus reus-a*, u toj
20 odbrani, Tužilaštvo mora da pokaže da zaista nije postojao
21 pravni osnov, i ako oni to uspeju, ja razumem da bi
22 potencijalno odbrana po principu samoodbrane bila relevantna,
23 da nešto što je inače protivzakonito postane zakonito jer je
24 moguća takva odbrana, ukoliko se to može primeniti.

25 Dakle, malo me zbunjuje to što vi kao da sugerišete da

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 53

1 Odbrana omogućava osnov za zatvaranje, pre svega. Da li ste to
2 hteli da nam kažete?

3 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ne. Očigledno nisam bio jasan u svom
4 objašnjenju. Mi se slažemo sa vašom tvrdnjom, da oni moraju da
5 dokažu da nije postojala zakonitost, ali proceduralno gledano
6 ovde, mi imamo rok, da smo morali da do februara podnesemo
7 tezu o samoodbrani, ali to ne izuzima neka druga pitanja koja
8 se pokreću u ovom kontekstu, a to je da i Tužilaštvo mora da
9 iznese dokaze kojima će dokazati svoje optužbe, a i da ćemo mi
10 izneti neke druge argumente koji se tiču pravnog aspekta. Ali,
11 mi smo morali zbog procedure da dostavimo obaveštenje o
12 samoodbrani. Onda je došlo do osporavanja našeg obaveštenja i
13 tako onda naš podnesak je podnet bio, isključivo zbog naših
14 proceduralnih obaveza.

15 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Ja vas ne krivim što ste
16 dostavili to obaveštenje, naprotiv, vrlo je dobro da ste ga
17 dostavili, ali zbunjuje me sledeće. Ako sam vas dobro razumeo,
18 vi kažete da teza samoodbrane, je pravni osnov zakonski osnov
19 za zatvaranje. Da li sam vas dobro razumeo.

20 Drugim rečima, svako ko kaže da se -- da je radio stvari
21 iz samoodbrane, onda može da kaže da je ta samoodbrana osnova
22 bila za zatočavanje ljudi. Da li sam vas dobro razumeo.

23 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Čini mi se da se ne razumemo.
24 Preformulisaću. Ako pogledate koji je bio domaći zakon na
25 snazi u to vreme, neko, ko je bio u položaju OVK, na osnovu

1 srpskog zakona, koji je zakonito zatvorio srpskog policajca
2 ili pripadnika vojske.

3 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Taj deo sam razumeo g. Mišetić.
4 Shvatam da je na Tužilaštvu da to dokaže. Međutim, ne razumem
5 sledeće, kako u ovom kontekstu, teza samoodbrane ide vama u
6 prilog. Da li hoćete reći, da bi ona pružila zakoniti osnov,
7 ako ništa drugo ne može da se primeni, jer ja shvatam da teza
8 samoodbrane postaje relevantna samo ukoliko je dokazano
9 utvrđeno postojanje krivičnog dela.

10 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ja bih rekao da ne. Trebalo bi da
11 pogledate Krivični zakon Jugoslavije. On -- tamo stoji, da:
12 "ako ste postupali u samoodbrani, onda to nije krivično delo."
13 Dakle, ako pogledate Član 9, Krivičnog zakonika SFRJ iz 1976.,
14 tu stoji u -- pod odeljku 1:

15 "Delo u -- koje je izvršeno u sklopu nužne Odbrane, se ne
16 smatra krivičnim delom."

17 Dakle, ja se ne slažem sa vama, da se to može primeniti
18 ukoliko je utvrđeno postojanje krivičnog dela, ali, ne. Po
19 ovome, to ni nije ni krivično delo.

20 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Aha, sad vas razumem.

21 I pod 2, vi se pozivate na predmet Orić i ja sam pogledao
22 taj predmet i zaključak Pretresnog veća u tom predmetu je, da
23 Tužilaštvo nije dokazalo da je postojala efektivna kontrola
24 koju je navodno g. Orić imao nad vojnom policijom, i usled,
25 kako su oni rekli haotičnih okolnosti na početku sukoba u

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 55

1 Srebrenici, a drugi je nepovezano ponašanje g. Halilovića,
2 koji je bio na čelu i onog -- i osobe koja je bila na čelu
3 srpske policije.

4 Dakle, kada uzmete u obzir te zaključke, da li je to
5 pasus na koji se vi pozivate?

6 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ja mislim da u presudi u predmetu
7 Orić, imamo čitav jedan odeljak koji se bavi opsadom
8 Srebrenice. I ja sam rekao da srpska ofanziva, odn. ofanzive u
9 leto 1998., i u martu 1999. su relevantne, i krivična dela su
10 relevantna, i kako bi se utvrdila obeležja teze samoodbrane, i
11 štete koja je potencijalno mogla da bude naneta, i kada je reč
12 o efektivnoj kontroli.

13 Dakle, kada govorimo o krivičnim delima, konkretno
14 progonu albanskog stanovništva u leto 1998., i kasnije još
15 više u martu 1999., to je imalo ogroman uticaj na efektivnu
16 kontrolu Glavnog štaba, koju je Glavni štab mogao da ima.

17 Hvala, g. Mišetić.

18 G. Halling.

19 A, oprostite.

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Još jedno pitanje.

21 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] Imam još par pitanja za g.
22 Mišetića. A, to se tiče vaših -- vaših izjašnjenja u pogledu
23 dužnosti OVK, kao nedržavnog aktera, da osigura poštovanje
24 zakonitog postupka i vi ste konkretno govorili o njihovoj
25 obavezi da se uspostavi Sud pravde.

1 Da li vi smatrate da na osnovu međunarodnog prava, je OVK
2 imala obavezu da obrazuje sudove?

3 I moje drugo pitanje je, propust OVK da uspostavi
4 odgovarajući zakoniti postupak, da li se to može opravdati
5 time što oni nisu imali ovlašćenja na osnovu srpskog niti
6 međunarodnog prava da to urade, i, da li se to može podvesti
7 pod njihovu materijalnu nemogućnost da urade, s obzirom na
8 haotičnu prirodu sukoba.

9 Dakle, da li vi prihvatate, da OVK kao nedržavni akter je
10 bila na ob -- u obavezi na osnovu međunarodnog prava, da
11 obrazuje sudove?

12 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Ja mislim da nisu bili u obavezi da
13 obrazuju sudove, zato što nisu imali zakonito ovlašćenje da to
14 urade.

15 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] Na osnovu srpskog, odn. zakona
16 SFRJ, ili na osnovu međunarodnog prava?

17 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Iskreno, morao bih da pogledam
18 međunarodno pravo, kakva je situacija u pogledu dužnosti da se
19 obrazuju sudovi na osnovu međunarodnog prava, dakle, kada je
20 reč na osnovu domaćeg zakonodavstva, oni nisu imali ovlašćenja
21 da obrazuju sudove.

22 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] I, moje drugo pitanje je, propust
23 da se vodi odgovarajući zakonski postupak. Vi ste govorili o
24 okolnostima, povezivali ste situaciju u Srebrenicu -- u
25 Srebrenici. Da li vi kažete, da činjenica da OVK nije pružila

1 odgovarajući sudski postupak, ili obrazovala sudove, se
2 opravdava činjenicom da oni nisu imali mogućnost da to urade,
3 usled toga što su bili suočeni sa vojno nadmoćnijim
4 protivnikom i haosom koji je vladao u to vreme.

5 G. EMMERSON: [Prevod] Pre nego što g. Mišetić odgovori na
6 to pitanje, rekao bih sledeće.

7 Celokupno pitanje dužnosti koje ima nedržavni aktor, i
8 kada je reč o odgovarajućeg zakonitog postupka i sudija, sve
9 je to nešto o čemu bismo trebali da pričamo, ne ovako, ovo su
10 vrlo važna pitanja, ne bi trebala njima da govorimo na
11 Statusnoj konferenciji, već bi trebalo da o tome -- da to
12 pitanje razmotrimo pismenim putem u podnescima.

13 Ovo je vrlo, vrlo važno pitanje, i potrebno je da imamo
14 mogućnost da argumentovano pismenim putem iznesemo odgovor.

15 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] G. Mišetić, ako želite, možete
16 odgovoriti.

17 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Slažem se sa g. Emmersonom, da bi
18 bilo bolje da se pismenim putem, da odgovori, zato što vi
19 govorite o svim propustima i morali bismo da razmotrimo od
20 slučaja do slučaja o kojim propustima se radi, da se
21 organizuje odgovarajući zakoniti postupak.

22 Na Tužilaštvu je najpre da iznese svoju tezu, a ne na
23 nama. Dakle, da ne trčimo pred rudu, vi niste njih naterali,
24 vi konkretno, ali oni nisu morali ni jednom do sada da iznesu
25 svoj stav do sada. Da li je OVK imala ovlašćenje da zatvara,

1 da ili ne? Ako da, po kom pravnom osnovu, koji zakoniti
2 postupak je OVK morala da obezbedi, šta kaže Tužilaštvo o
3 tome.

4 Nakon što Tužilaštvo iznese svoju tezu, onda je na
5 Odbrani da odgovori. Mi sada jednostavno pokušavamo da
6 objasnimo, zašto smo izneli obaveštenje, da ćemo se pozivati
7 na samoodbranu. Ja se slažem sa g. Emmersonom da je ovo vrlo
8 složeno pitanje, o tome je puno pisano o nedržavnim akterima
9 koji obrazuju sudove itd. Mislím da će me g. Emmerson
10 ispraviti, mislim da nemamo ni jednu presudu u nekom predmetu
11 koja bi predstavljala presedan. Akademski je ovo pitanje jako
12 razmatrano i da li nedržavni aktor u nemeđunarodnom oružanom
13 sukobu, ima dužnost da obrazuje *ad hoc* sudove.

14 Dakle, pitanje koje treba da se postavi Tužilaštvu je, da
15 li je OVK imala obavezu da obrazuje sudove na temelju zakona,
16 za potrebe člana 14 ICCPR-a, i člana 14(6). Da li su oni to
17 mogli da urade, i ukoliko nisu, da li to predstavlja kršenje
18 međunarodnog prava?

19 SUDIJA GAYNOR: [Prevod] Hvala, g. Mišetiću.

20 G. HALLING: [Prevod] Hvala, Časni Sude.

21 Vidim da je skoro 11:00 sati. Vreme je za pauzu, pa ću
22 biti kratak.

23 Ovo je lažno prikazano kao komplikovano pitanje. Ukoliko
24 zatvaranje nije proizvoljno, onda to znači da nisu zadovoljena
25 obeležja krivičnog dela i to bi bio osnov da se izuzme

1 krivična -- to ne bi bio osnov da se izuzme krivična
2 odgovornost. I da li je zatvaranje bilo proizvoljno ili ne,
3 nema nikakve veze sa navodima o srpskim krivičnim delima. Jer,
4 to je ono o čemu se ovde govori.

5 Koliko god da je rat bio haotičan, vi ne možete mučiti
6 ljude, ne možete ubijati ljude, čini mi se da se oko toga
7 slažemo. Ali, ne možemo nigde ni proizvoljno nikoga lišavati
8 slobode.

9 Pretresni panel je jasno izneo ograničenja u pogledu
10 izvođenja dokaza o srpskim krivičnim delima. Odbrana ne može
11 da neozbiljno se poziva na izuzimanje krivične odgovornosti,
12 kako bi zaobišla ograničenja koje je izneo Panel. Hvala.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Imaćemo pauzu od
14 pola sata, da kažemo 40 minuta i nastavićemo sa radom. A, ne,
15 oprostite, g. Emmerson.

16 G. EMMERSON: [Prevod] Pre pauze, budući da će pauza nama
17 pružiti mogućnost da razmislimo o ovome, ono što sada postaje
18 jasno, ne govorim sada o pitanju samoodbrane, već o pitanjima
19 koja se tiču proizvoljnog lišavanja slobode, a koja proizlaze
20 iz tog pitanja.

21 Slažemo se sa onim što je Tužilaštvo reklo, da je njihova
22 obaveza da dokažu proizvoljno lišavanje slobode, ali,
23 proizvoljnost je izuzetno težak izraz, naročito kada je reč o
24 zatvaranju po međunarodnom pravu.

25 Dakle, iako humanitarno pravo i dalje važi tokom oružanog

1 sukoba, kada se odlučuje da li je smrtni ishod proiz -- ishod
2 proizvoljnog ubistva, na osnovu Člana 2, Evropske konvencije o
3 ljudskim pravima, a koje se poziva na međun -- na humanitarno
4 pravo, svako ubistvo tokom rata ili tokom sukoba, a koje je
5 kršenje Međunarodnog humanitarnog prava, je nužno proizvoljno.
6 Tužilaštvo ne greši kada kaže da, proizvoljno lišavanje
7 slobode, je poput ubistva ili mučenja, nezakonito,
8 protivpravno. Ali, pitanje je kako definisati 'proizvoljno', i
9 to je ključno pitanje koje mora biti rešeno.

10 Barem moramo da znamo šta Tužilaštvo tvrdi, jer nema
11 definicije koja će nam biti od pomoći, kako bi ste zaključili
12 šta je proizvoljnost. Morate se pozivati na reference u
13 Međunarodnom humanitarnom pravu, i ja bih predložio da
14 naložite Tužilaštvu da definiše, šta oni smatraju da su
15 ograničenja nedržavnog aktera, kada govorimo o lišavanju
16 slobode pre nego što onda pređu na pitanje proizvoljnosti.
17 Možemo onda govoriti o odgovarajućem zakonitom -- zakonskom
18 postupku. To je zasebno pitanje. Jer, možda možete reći da, na
19 primer, ne možete nikog lišiti slobode, a da nije postojao
20 odgovarajući zakoniti postupak. Ali, tada onda možda ne bi
21 trebalo uopšte time da se bavimo, jer nije -- nisu postojali
22 sudovi pred kojima se vodio zakoniti postupak.

23 Dakle, bilo bi od velike pomoći svakako Odbrani da znamo
24 šta je cilj kom idemo. Dakle, važno je da Tužilaštvo jasno
25 navede, šta tačno misli kada kaže 'proizvoljno'.

1 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Oprostite, ali bih se pridružio g.
2 Emmersonu, i rekao da nažalost, da tako kažem, nije da mi ovde
3 pokušavamo bilo šta da iskonstruišemo. Naši argumenti se
4 iznose *bona fide*. Smatramo da su ovo pravni argumenti koji
5 moraju biti razrešeni.

6 Celo jutro govorimo, o racionalizaciji postupka i da
7 pređemo na ono što je srž stvari u ovom postupku i bilo bi nam
8 zaista od pomoći, da znamo oko čega se iznose argumenti.
9 Dakle, šta je proizvoljno, šta Tužilaštvo smatra da je
10 proizvoljnost, kako ne bismo izvodili dokaze o brojnim
11 stvarima, ukoliko oni na primer prihvate, da je OVK imala
12 ovlašćenje da lišava slobode. Zatim, šta predstavlja
13 odgovarajući zakoniti postupak ukoliko imate pravo da lišavate
14 slobode, i čega se nisu pridržavali.

15 Da li je recimo morao da postoji neki sud, i tako mogli
16 bismo da imamo *inter partes* razgovore o tome. Dakle, što više
17 suzimo ta pitanja, time ćemo više izbeći da oduzimamo puno
18 vremena tokom suđenja da se bavimo ovime.

19 G. EMMERSON: [Prevod] Oprostite, samo bih dodao, da
20 razgovor koji je ovog jutra vođen, poteškoća ovog razgovora,
21 upravo pokazuje ono što sam rekao, a to je da Odbrana Veseli
22 dolazi do istog rezultata, istog zaključka drugim putem, a to
23 je, da niko u ovoj sudnici ne zna šta je meta kojom idem -- ka
24 kojom idemo, šta znači proizvoljnost, koja su pravila igre.

25 I moramo ovo pismenim putem obraditi i da vidimo u

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 62

1 pogledu čega se slažemo i ne slažemo, a Tužilaštvo mora da
2 iznese svoje argumente, jer kao što ste vi rekli, brojne
3 optužbe iz optužnice su izneta, zato što se pozivaju na
4 lišavanje slobode. I, ako ćemo provesti možda 6 godina
5 slušajući dokaze o lišavanju slobode, a da ne znamo šta je
6 zapravo nezakonito lišavanje slobode, onda bismo izgubili puno
7 vremena.

8 Tako da bi bilo bolje da ovo rešimo što pre.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala, g. Emmerson.

10 Da li neko drugi želi da uzme reč?

11 G. Halling.

12 G. HALLING: [Prevod] Ne.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu. Sada ćemo
14 imati pauzu, nastavljamo u 11:30h.

15 --- Pauza u 11:01h

16 --- Nastavak sa radom u 11:30h

17 [Optuženi Veseli nije prisutan u sudnici]

18 G. EMMERSON: [Prevod] Časni Sude, mogu li samo nešto da
19 kažem?

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Samo trenutak.

21 Izvolite.

22 G. EMMERSON: [Prevod] Hteo sam samo da kažem nešto u vezi
23 prevoda.

24 Setićete se da sam osporio tvrdnju Tužilaštva da je g.
25 Veseli bio član Glavnog štaba tokom perioda obuhvaćenog

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 63

1 optužnicom, i rekao sam da je on napustio Glavni štab u
2 proleće 1999. godine, nakon osnivanja buduće vlade Kosova.

3 Međutim, iako je to tačno zabeleženo u engleskoj verziji
4 transkripta, gde stoji da on nije bio član Glavnog štaba nakon
5 proleća 1999. U prevodu se pojavilo, možda me prevodilac nije
6 dobro čuo, da je postao član Glavnog štaba tada. Dakle,
7 prevedeno je suprotno od onoga što sam ja rekao.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu. U
9 transkriptu će to biti zabeleženo, ta ispravka. Isto tako,
10 želim da kažem za transkript, da je -- g. Veseli nije više
11 prisutan u postupku preko Zoom-a, iz valjanih razloga, i
12 možemo nastaviti bez njega.

13 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dakle, g. Halling,
14 imam jedno pitanje.

15 Dakle, zanima me stav Tužilaštva, tj. da li stav
16 Tužilaštva da postoji valjana pravna osnova po međunarodnom
17 pravu, da se osoba zatoči, u okolnostima o kojima govorim?

18 G. HALLING: [Prevod] Da. Moj odgovor je "da", ali želim
19 samo da to malo bolje objasnim.

20 Mi nismo -- tj. ne slažemo se sa apsolutističkim
21 gledištem g. Mišetića, da zatočenje OVK ne može biti zakonito
22 u tim okolnostima, ali smatramo da u skladu sa međunarodnim
23 humanitarnim pravom, proizvoljna zatočenja jesu protivpravna.
24 Dakle, naš stav je da mi ne prihvatamo ni jedan od stavova
25 koji je Odbrana iznela u vezi toga.

1 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Dakle, postoji
2 pravna osnova za zatočenje. Znači, ne proizvoljno zatočenje,
3 već samo zatočenje.

4 G. HALLING: [Prevod] Da. Postoji pravna osnova za
5 zatočenje.

6 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Halling, pa
7 pitam se, na kom pravnom osnovu bi vi rekli, da nedržavni
8 akter ima pravo da zatoči lica.

9 G. HALLING: [Prevod] Pa, možda je bolje da se odgovori na
10 to pitanje, citirajući odluku o potvrđivanju optužnice, stav
11 94. Dakle:

12 "Lišavanje slobode je bez zakonskog osnova -- se ne može
13 opravdati ni krivičnim postupkom, niti razumnom osnovom da se
14 veruje da je to potrebno zbog pitanja bezbednosti."

15 U sledećem pasusu se onda govori koje su to neke osnovne
16 stvari što se tiče bezbednosti.

17 Dakle, postoji prostor po međunarodnom pravu, da to ima
18 zakonsku osnovu. Ovo što sam citirao iz stava 94 je
19 relevantno, a isto tako imamo i sudsku praksu MKSJ-a, gde se
20 spominje to u predmetu Kordić. Međutim, mi smatramo, da su to
21 pravna obeležja tog krivičnog dela i kada bi to moglo biti
22 opravdano.

23 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] U redu, sad
24 prelazimo na poslednje tačke dnevnog reda.

25 Govorićemo sada o rasporedu. Želim samo da pregledam ne -

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 65

1 - da razmotrimo neke stvari. Dakle, počinjemo suđenje sa
2 uvodnim rečima 3. aprila u 9:00h ujutru. Strane i učesnici u
3 postupku treba da se pridržavaju vremena koje im je dato.

4 Što se tiče Odbrane, u to su uključene i eventualne
5 izjave optuženih.

6 Podsećam sve strane i učesnike, da ćemo uvodne reči
7 održati 3. aprila i najverovatnije 4. aprila. Tužilaštvo će
8 imati 5 sati.

9 Zatim 4. aprila u 9:00h, će to vreme iskoristiti ili
10 Tužilaštvo ili Zastupnik žrtava, kome je dozvoljeno 45 minuta.

11 Zatim prelazimo na uvodne reči Odbrane. Thaçi će imati
12 maksimum 3 sata, Veseli 45 minuta, 5. aprila u 9:00h, Odbrana
13 Selimija 1 sat i nakon toga, Odbrana Krasniqija sat i po, i
14 onda će možda doći do pitanja Panela.

15 Molim sve strane i učesnike da budu fleksibilni i da mogu
16 da uskoče ako neko slučajno ranije završi.

17 Dakle, treba se isključivo usredsrediti na relevantna
18 pitanja koja se odnose na optužbe i treba izbegavati nešto što
19 nije relevantno i takođe treba izbegavati izjave političke
20 prirode.

21 Panel se nada da će im biti jasno izlaganje teza svih
22 strana, i očekuje se da se strane bave pitanjima suštinskim za
23 izvođenje njihovih dokaza i da izbegavaju ponavljanje. Dakle,
24 da li bilo ko ima komentara?

25 Halling izvolite.

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 66

1 G. HALLING: [Prevod] Ne, hvala, Časni Sude.

2 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod]

3 Želim samo da kažem, da bi bilo od velike pomoći
4 prevodiocima i na taj način bi se dobio precizan i
5 odgovarajući prevod, ako bi svoje uvodne reči prevodiocima
6 dostavili pre nego što počnete.

7 Dakle, da li ima još neko pitanje koje želite da
8 pokrenete pre suđenja? Ja mislim da su Odbrana Thačija i
9 Odbrana Selimija rekli da imaju nekih pitanja.

10 Pretpostavljam da li želite sada da iznesete ta pitanja,
11 ne vidim da je o tome podneta neka, neko formalno izjašnjenje?

12 G. KEHOE: [Prevod] Da. Ja sam pokušao o tim pitanjima da
13 razgovaram *inter partes*, ali mislio sam da bi ovo bio lakši
14 način da rešimo bržu situaciju. Mi pokušavamo da obezbedimo
15 neku pomoć svedocima koji su prebačeni u treće zemlje. Dakle,
16 to bi podrazumevalo isplate, neke vrste pomoći, beneficije.
17 Dakle, to ima veze i sa verodostojnošću tih svedoka i u
18 sistemu na koji smo navikli vi i ja. Mislim da bi to moglo na
19 neki način da utiče na verodostojnost svedoka.

20 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da, da. Vidim šta
21 ste rekli. Ja predlažem da o tome podnesete pismeni podnesak,
22 onda ćemo mi na to odgovoriti.

23 Dakle, što se tiče Odbrane Selimija, koliko sam shvatio,
24 raspored sedenja ili mesta u sudnici, će ostati ovakav kakav
25 jeste. Vi ste već o tome ranije hteli da govorite. obezbeđenje

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 67

1 i sugurnost je nama vrlo važno, tako da ako želite da
2 razgovarate sa svojim klijentom, imaćete vremena. Mi smo
3 pokušali da omogućimo periode tokom dana, kada ćete moći da se
4 konsultujete i razgovarate sa svojim klijentom.

5 Da li imate još nešto da kažete?

6 G. ROBERTS: [Prevod] Ne, ne, Časni Sude. Ako je to
7 odluka, mi onda cenimo to -- te aranžmane.

8 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da, da. Razumem da
9 to može biti poteškoća. Predstavljati poteškoću i mi ne želimo
10 da ometamo vašu komunikaciju sa vašim klijentom.

11 G. ROBERTS: [Prevod] Što se tiče drugog pitanja, da li je
12 rok za podnesak F1374, za odgovor na to. To je drugi podnesak,
13 u vezi Pravila 154 i mislim da je izdata odluka nakon što su
14 oni podneli podnesak, i onda su morali da podnesu dodatne
15 informacije u vezi relevantnih stavova pretpretresnog
16 podneska, koji su se odnosili na konkretne svedoke.

17 Dakle, ja bih zamolio Tužilaštva, a siguran sam da su
18 voljni da to urade, da ponovo podnesu te informacije. Isto
19 tako, imamo početak suđenja, a kao što ste rekli, ne očekujemo
20 da će ti svedoci da dođu da svedoče i da će doći tek za
21 nekoliko meseci, tako da, molimo da nam se produži rok, duže
22 od uobičajenih 10 dana da odgovorimo na to.

23 G. HALLING: [Prevod] Pa, mi nismo -- ne slažemo se sa
24 predlogom da ponovo podnesemo podnesak. Dakle, to nije bilo u
25 nalogu panela, ali, želim samo da znam kog roka treba da se

1 pridržavamo što se tiče odgovora, da umesto 10 dana rok bude
2 21 dan, i mi smatramo da je to razumno.

3 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ali, mi želimo da
4 vi ponovo podnesete taj podnesak i dobićete rok od 21 dan.
5 Dakle, možete li mi reći, šta vi smatrate da je razumno u ovom
6 slučaju.?

7 G. HALLING: [Prevod] Pa, u redu. Mogli bi okvirno da
8 kažemo u petak.

9 G. ELLIS: [Prevod] Što se tiče rasporeda mesta u sudnici,
10 brinu me neke stvari. jedna od tih stvari je, da g. Krasniqi
11 govori samo albanski, ne govori engleski. Dakle, da bi mogli
12 da komuniciramo s njim, hteli bi da albanski prevodilac iz
13 našeg tima sedi pored njega.

14 Dakle, jedini način da s njim komuniciram je, uz pomoć,
15 što drugim timovima Odbrane nije potrebno. Dakle, ako želimo
16 da unapred sa nekim stvarima razgovaramo sa klijentom, to
17 nastojimo i da uradimo. Ali, pojaviće se neke stvari tokom
18 postupka.

19 Dakle, umesto da čekamo do prve pauze, ja mislim da bi
20 onda bilo dobro da advokat i prevodilac bude dovoljno blizu,
21 da se time ne ometa postupak.

22 PRESEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] O tome nema
23 nikakvih ograničenja. Kad god je razumno, mi ćemo odobriti taj
24 vaš zahtev. Vi jednostavno treba da nam kažete da treba da
25 razgovarate sa svojim klijentom.

1 G. ELLIS: [Prevod] Pa, jednostavno, uobičajeno bi bilo,
2 da se jednostavno okrenemo prema našem klijentu.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da, da. To obično
4 tako funkcioniše, međutim, u ovom slučaju to neće biti tako.
5 Vi u timu imate nekoga ko govori albanski. Ta osoba može da
6 ide sa vama da razgovara sa vašim klijentom.

7 G. ELLIS: [Prevod] A, da li ta osoba može da sedi blizu
8 g. Krasniqija u slučaju da on želi nama da pošalje neku
9 poruku?

10 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ja ću o tome da se
11 konsultujem sa obezbeđenjem.

12 G. EMMERSON: [Prevod] Ja želim samo da dodam nešto što
13 sam mislio da bi se rešilo do petka. Dakle, to je podnesak
14 koji proizilazi iz odluke od četvrtka uveče, koju sam ja
15 razmotrio preko vikenda, i mislim da treba da pokrenem to što
16 ranije po pravilima.

17 Dakle, [BRISANO] te odluke glasi, da je Panel zabrinut
18 zbog nekih beležaka i dokumenta koji je potpisao g. Selimi u
19 odnosu na svedočenje [BRISANO]. I tu se iznose neke optužbe
20 protiv suoptuženog. Dakle, ja nemam ništa protiv da se to
21 uvrsti i da se koristi u postupku, ali mi imamo rok za
22 podnošenje podneska 16. aprila, a to je nakon što je taj
23 svedok -- će da svedoče.

24 Dakle, jako je važno da uđe u zapisnik, da je ta beleška
25 potpisana i da se o tome ne treba baviti prema Pravilu 154,

1 već mora da se razmotri taj dokument po Pravilu 138(1) o
2 dokaznim predmetima. Dakle, stav suoptuženog je jednostavan, a
3 to je da li ili ne sadržaj izjave se uvode kao dokaz o
4 istinitosti nekoga, ili kao dokaz da je ta izjava data.

5 Dakle, po Pravilu 138(1), pošto se to ne smatra izjavom
6 po Pravilu 154, već je to dokazni predmet koji predočava
7 svedok, znači to potpada pod Pravilo 138(1):

8 "Osim ako se ne ospori ili samoinicijativno ne isključi
9 iz dokaza, biće uvršteno, ako je relevantan dokument,
10 autentičan i ima dokaznu vrednost. I, ako ne nanosi štetu ni
11 jednoj od strana."

12 Stav 50 presude glasi, da je Panel uveren da je beleška
13 relevantna, autentična i da ima dokaznu težinu. Dakle, ostaje
14 još uvek otvoreno pitanje da li ona škodi i da li negativne
15 strane preva -- su jače od dokazne težine. Dakle, o tome još
16 nije donesena odluka.

17 Vi kažete, da u stvari uvrštavanje izjave od strane
18 optuženog, ne krši osnovna prava njegovih suoptuženih. Dakle,
19 mi to ne osporavamo, ali se pitamo koja je svrha toga, jer mi
20 to ne osporavamo, ali se pitamo koja je svrha toga, jer po
21 anglo-američkom zakonu, mi u stvari vršimo komparativne
22 istrage i prihvatanje izjave koja je data [BRISANO]
23 [BRISANO]
24 [BRISANO].

25 G. HALLING: [Prevod] Izvinjavam se, pre nego što nastavi

1 g. Emerson, ako može samo ovo da iznese apstraktno, a da ne
2 pominje konkretnu izjavu ili neke detalje.

3 G. EMMERSON: [Prevod] Vrlo dobro, vrlo dobro. Samo da
4 iznesem nešto što je očigledno. Lice koje je izvor tih dokaza,
5 prvi svedok koji će biti pozvan, optužio ga je g. Selimija da
6 je bio umešan u nestanak i dobija odgovor od g. Selimija kojim
7 se u suštini optužuju drugi.

8 Tako da osim ukoliko odn. pretpostavljam da osim ukoliko
9 g. Selimi ne sedne sam na mesto svedoka i to ne prihvati, onda
10 se ne može na to pozivati kao na dokaz zbog istine sadržaja, a
11 svakako ne kao nešto što svedoči o radnjama i postupcima
12 optuženog.

13 Razlog zašto to pominjem -- sad je logični trenutak, jer
14 mi smo još u svom podnesku od 16. aprila, i kasnije to
15 pominjali, to se može ponovo pokrenuti naravno i na suđenju,
16 kada Pretresno veće bude znalo da li je g. Selimi svedočio i
17 prihvatio sadržaj izjave tog svedoka.

18 Ali, u Pravilu 138(1), kaže se u drugoj rečenici tog
19 paragrafa:

20 "U izuzetnim okolnostima, kada je Panel uveren da neko
21 pitanje nije bilo poznato u trenutku kada su dokazi podneti,
22 onda će se to pitanje pokrenuti odmah pošto se za njega
23 sazna."

24 Kako se čini, to implicira Pravilo da Odbrana treba da
25 postavi takvo pitanje što je pre moguće. Ako se to pitanje

1 postavi tek pošto se dokazi podnesu, znači podnesu, ne da su
2 već usvojeni, onda sad počinje da otkucava i pokazuje da smo
3 mi to pokrenuli, čim je to razumno bilo moguće. I praktično
4 takođe.

5 Dakle, ovo nije pitanje koje se odnosi na to, može li se
6 nešto usvojiti ili ne, već u krajnjoj liniji pitanje da li se
7 nešto može usvojiti da bi bilo upotrebljeno kao dokaz protiv
8 nekoga, protiv koga i u koju svrhu, a to su različita pitanja.
9 Drugim rečima, može li se na to pozivati. Dakle, niko ovde ne
10 sugeriše da spis predmeta ne može da uključuje tako nešto. To
11 su dokazi u ovom predmetu protiv g. Selimija, ali mi ćemo
12 tvrditi, čim to bude poznato, da tako kažem, da se na takvu
13 izjavu ne može oslanjati niti pozivati kao na dokaze zbog
14 istinitosti sadržaja, u smislu radnji i postupaka drugih
15 optuženih, ukoliko nema nezavisnog svedočenja od strane g.
16 Selimija ili nekog drugog, ko bi potvrdio tu istinitost. To bi
17 bilo pre štetno, nego što bi imalo dokaznu vrednost.

18 Dakle, trebalo bi ponovo razmotriti primenu pravila
19 138(1) u odnosu na to. To se ne može dakle u tu svrhu
20 koristiti.

21 Izvinjavam se što sam to ovako kasno pomenuo.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ne, ali, ja bih
23 rekao takođe da je važno da u vezi s tim podnesete i kratak
24 pismeni podnesak, kako bismo mogli da donesemo odgovarajuću
25 odluku.

1 G. EMMERSON: [Prevod] Da. Rok za to je 16. april, kao što
2 sam već rekao, pa ćemo to podneti pre 16. aprila, i pre nego
3 što taj svedok bude svedočio, kako bude svedočio, kako biste
4 to već imali.

5 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

6 G. KEHOE: [Prevod] U vezi s tim, Časni Sude, to ima veze
7 sa [BRISANO], ali u stvari, to će se javiti i u vezi sa
8 nizom drugih svedoka kasnije.

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala.

10 G. HALLING: [Prevod] Samo da pomenemo, mi smatramo da ste
11 vi doneli odluku o tome, kad ste odlučili o postupku za
12 usvajanje pridruženih dokaznih predmeta u odluci od prošle
13 nedelje.

14 Pravna argumentacija g. Emmersona je vrlo zanimljiva, ali
15 to je trebalo pokrenuti kao pitanje u nekom ranijem trenutku,
16 jer sada se traži da ponovo razmotrite odluku od prošle
17 nedelje, a mi bismo imali prigovor na to, kao i na menjanje
18 rasporeda koji je već zakazan.

19 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Mislím da je ovo pitanje
20 upućeno vama, g. Emmerson u bal -- [sic] ali g. Halling mi je
21 već jedan deo oduzeo time što je ovo upravo izneo.

22 Mene brine sledeće. Ta izjava, ako se to može tako
23 nazvati, koja se pripisuje g. Selimiju, je nešto što je
24 Tužilaštvo ponudilo kao pridruženi dokazni premet. Dakle, to
25 mora da zadovolji kriterijume Pravila 138(1) Pravilnika, i mi

1 smo ga tako i tretirali.

2 Moje pitanje je, zašto niste u to vreme postavili ovo
3 svoje pitanje, jer ukoliko ste imali prigovor na usvajanje,
4 kao što sada kažete, da li je to pitanje može li se usvojiti
5 ili ne, i može li se koristiti na druge -- primene na druge
6 optužene, zašto tada niste postavili to pitanje. U našoj
7 odluci postoji fusnota, gde se pozivamo na određene izvore u
8 vezi sa propozicijom iznetom u toj izjavi uopšteno, da i
9 kooptuženi može -- mogu nekada da se na tako nešto oslone pod
10 određenim okolnostima.

11 Moje pitanje je zašto tu argumentaciju niste izneli još
12 tada, već tek sada, a možda će sada biti i niz drugih sličnih
13 prigovora kada smo to već usvojili u spis.

14 G. EMMERSON: [Prevod] Pa, samo da ukratko objasnim kako
15 je do toga došlo. Mi to u stvari delimično jesmo delimično
16 pokrenuli kao pitanje kratko u vezi s tim dokumentom, ali naš
17 rok za podnošenje argumenata koji su s tim povezani je 16.
18 april, 17. april. To je prvo.

19 Drugo, ja nisam protiv i ne prigovaram protiv usvajanja
20 tog dokumenta u spis. Dakle, tu ne bi zahtevalo od Suda da
21 odbaci taj dokument, tako da nije previše kasno da se iznose
22 prigovori u vezi sa legitimnom upotrebom tog dokumenta. On se
23 može usvojiti u spis, ali je utvrđeno da je to izjava data
24 izvan suda, da je to učinio neki drugi optuženi i taj dokument
25 ima malu težinu, ukoliko ne bude potvrđen nečim drugim.

1 Dakle, kada budete vagali o tome kakva je njegova
2 štetnost ili dokazna vrednost, u pravilima sasvim konkretno
3 stoji, da je Sud taj ko mora da to oceni.

4 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Sada ću vas prekinuti. Pri
5 davanju određene težine, drugo pitanje i mi nećemo sprečavati
6 Odbranu da iznosi u vezi s tim, to je sasvim legitimno.
7 Tvrditi da ukoliko nema nikakvog suočavanja, takve izjave, ako
8 se tako mogu nazvati, treba da imaju malu težinu.

9 Ono što mene brine je, zašto niste te argumente u vezi s
10 tim što kažete izneli ranije, da te izjave g. Selimija ne
11 treba da se koriste protiv vašeg klijenta. To nije isto što i
12 čekanje.

13 G. EMMERSON: [Prevod] Pa nije to pitanje može li se to
14 usvojiti, to je kratak odgovor. To je pitanje u koju se svrhu
15 koristi.

16 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Pa, ja ne bih želeo da se
17 upuštam u iscrpnu raspravu o tome, ali postoji presedan pred
18 MKSJ-om na koji smo se već ranije pozivali, i ako tražite da
19 iznosite takve argumente, onda se očekuje bar s moje strane da
20 ćete nam objasniti, zašto to niste uradili u tom trenutku kada
21 su te "izjave", pod znacima navoda, ponuđene prvi put kao
22 pridruženi dokazni predmeti.

23 To sam -- to je sve što sam hteo da kažem.

24 G. EMMERSON: [Prevod] U redu. Mi ćemo se potruditi da to
25 učinimo od podnesku od 16. aprila, to je za sada rok do kog

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 76

1 moramo da se time bavimo. To će do tada biti usvojeno, pa ću
2 ja rano to podneti pre nego što Svedok bude svedočio, gde ću
3 objasniti zašto ne osporavamo mogućnost da se to usvoji, da se
4 to može koristiti protiv drugih optuženih, ali da nema nikakvu
5 dokaznu vrednost s obzirom na okolnosti pod kojim je ta izjava
6 uzeta.

7 I u toku unakrsnog ispitivanja tog svedoka, takođe ćemo
8 se time baviti, tako da ne bi trebalo da bude previše teško da
9 se vidi kakva je situacija.

10 SUDIJA METTRAUX: [Prevod] Hvala.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Sada imamo u
12 zapisniku da se od Tužilaštvo traži da dopuni i izmeni svoj
13 podnesak, a koji je tražila Selimijeva Odbrana, a ukoliko žele
14 da odgovore, treba to da podnesu 24. marta, a odgovor mora
15 biti podnet do 17. aprila.

16 I još jedna poslednja stvar. Predostrožnosti radi, hteo
17 bih da navedem činjenicu da u aprilu zasedamo 3-eg, 4-tog i
18 5-tog za uvodne reči, zatim 11-tog, 12-tog, 13-tog i od 17-tog
19 do 20-tog radi izvođenja dokaza, a u maju 10-tog, 11-tog, 12-
20 tog, 16-tog do 23-eg i 22-gog do 24-tog, da svi imamo te
21 datume na umu. Da li neko ima nekih pitanja?

22 Izvolite, samo trenutak.

23 G. Emerson je prvi ustao. Izvolite.

24 G. EMMERSON: [Prevod] Samo jedno pitanje. U objavljenom
25 rasporedu koji ste sugerisali, mislim da ste ispravili nešto.

1 10-ti je pokazan. Onda zaveden kao dan kada ćemo zasedati, a
2 to je zvanično praznik. 10. april je Usrks. A, a, zapisano je
3 kao da -- tada treba da radimo.

4 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Nećemo zasedati 10-
5 tog, što je drugi dan Uskrsa, ponedeljak posle Usrksa. Mislim
6 da smo objasnili da imamo nekoliko dana, kada je potrebno
7 održavanje sudnice. Ja bih voleo da radimo i četvrti dan nekih
8 od tih sedmica, ali će biti neophodno da se održava sudnica i
9 sva oprema i sudnica mora da bude prazna tih dana. Hvala
10 najlepše.

11 Ima li neko još nešto da doda?

12 G. Mišetiću, izvolite. Hteo sam da potvrdim da nema šanse
13 da Pretresni panel želi da izvodimo dokaze i 5-tog ukoliko ne
14 budemo imali dovoljno vremena. Da li je to tačno?

15 G. MIŠETIĆ: [Prevod] Pa, ne. To je kratak odgovor.

16 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Hvala. Izvolite, g.
17 Kehoe.

18 G. KEHOE: [Prevod] Da, Časni Sude. Ja sam postavio
19 pitanje da je izražena zabrinutost prilikom *inter partes*
20 sastanka, da je ograničeno korišćenje imuniteta i šta to
21 znači. Ja sam pokušao da mi se to razjasni. Tužilaštvo me je
22 uputilo na Član 38 statuta. Moramo reći da sam u svojoj
23 karijeri, Časni Sude, imao dosta iskustva sa nekom
24 tranzicionim imunitetom. Ja sam pokušao da pročešljam Statut i
25 kosovske statute, ali nije sasvim jasno, ne postoji slaganje.

1 Ne znam šta Tužilaštvo podrazumeva pod 'ograničenim
2 imunitetom'. To može da se grana na razne strane i obično se
3 koristi fraza korišćeni imunitet. Ovde je transakcioni
4 imunitet. Korišćenje znači, da se ne može koristiti protiv
5 vas, nećemo vas tužiti zbog toga, a transakciono, znači da čim
6 prestanete da govorite o nečemu, mi vas uopšte nećemo krivično
7 goniti.

8 Nije jasno ukoliko neko ima taj imunitet, da li se
9 informacije mogu koristiti protiv vas, ali možemo dve stvari
10 da uradimo. Možemo da radimo na dokazima da bismo vas krivično
11 gonili i ako ste osumnjičeni, to ostajete.

12 U anglo-američkom sistemu, ne možete da koristite ni
13 informacije koje vam drugo lice da, da biste to koristili kao
14 dokaze protiv nekoga.

15 Ali, u jurisprudenciji neke države ili pred međunarodnim
16 sudovima, treba da bude jasno šta je tačno ova forma
17 imuniteta. Ovde to nije jasno. Ja sam pokušao da obezbedim
18 neku jasnoću od Tužilaštva. Oni su me samo uputili na Član
19 38(3).

20 A, s obzirom da će brzo doći svedoci koji imaju
21 ograničeno korišćenje imuniteta. Ne znam šta to 'ograničeno'
22 treba da znači. Ja molim Sud da mi razjasni, šta to tačno
23 znači, koji je osnov toga i kakvo je grananje ograničenog
24 korišćenja za razliku od korišćenog imuniteta ili tranzicionog
25 imuniteta, od čega je svedok zaštićen ili nije, jer postoji

1 velika razlika između ovih pojmova, a ograničeno, ograničeni
2 imunitet je meni nepoznat pojam. Možda je drugima jasan, ali
3 meni nije i sigurno nije jasan na osnovu statuta niti
4 kosovskih zakona.

5 To pitanje postavljam, zato što to ima veze sa
6 verodostojnošću ovih svedoka koji su dobili ograničeno
7 korišćenje imuniteta. Ja pretpostavljam da oni veruju da u
8 stvari imaju transakcioni imunitet, a to nije slučaj, bar s
9 obzirom na to kako mi koristimo pojam 'korišćeni imunitet',
10 jer ja ne znam šta znači ograničeno korišćeni imunitet.

11 Dovoljno je da kažem, da uopšte nije jasno iz onoga što
12 je Tužilaštvo reklo u odgovorima na naša pitanja, niti je
13 jasno iz Člana 38 Kosovskih zakona. Pa, ako bismo mogli
14 jasnije da shvatimo od Tužilaštva, šta je zakonski osnov za
15 ograničeno korišćenje imuniteta, šta je to u poređenju sa
16 korišćenjem imuniteta, ili transakcionim imunitetom i kako ti
17 svedoci shvataju. Da li ako im je to garantovano, da oni neće
18 biti izloženi mogućnosti krivičnog gonjenja, osim ukoliko daju
19 lažne izjave, jer to je veoma ključno pitanje za
20 verodostojnost tih svedoka, ako oni misle da mogu krivično da
21 odgovaraju ili ne.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Imate li još nešto?

23 G. KEHOE: [Prevod] Ne.

24 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] G. Halling, hoćete
25 li da odgovorite?

1 G. HALLING: [Prevod] Da, samo kratko. Časni Sude, sama
2 činjenica da je potrebno da Branilac unosi fusnotu u svoje
3 usmeno izlaganje, predstavlja dobar znak da treba da mu se
4 obratimo pismeno i da mu tako odgovorimo na ovo, ali mi to
5 ipak ne sugerišemo.

6 G. KEHOE: [Prevod] Ove izjave, ograničenog korišćenja, su
7 svojevoljno odricanje, uslovi su izneti u njima, oni su
8 potpuno u skladu sa statutornim okvirom i mi ćemo odgovoriti
9 pismeno, ukoliko želite.

10 Možda ja tu nešto propuštam. Ja sam samo molio Tužilaštvo
11 da nas obavesti šta je to i gde treba da pronađem zakonske
12 odredbe koje su relevantne i da li postoji neka razlika između
13 ovih raznih vrsta imuniteta i pojmova. Nisam od njih saznao
14 ništa.

15 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Za vašu zaštitu i
16 zaštitu klijenta, ukoliko vam Tužilaštvo pismeno odgovori na
17 pitanje. To je možda ipak najbolja forma.

18 Potpuno ste u pravu, Časni Sude, uz svu ugroženost šuma
19 na svetu radi trošenja papira, mislio sam da će oni možda to
20 razjasniti to usmeno i da bismo time to možda ubrzali, ali
21 izgleda da nije tako.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Izvolite.

23 MR. FERDINANDUSSE: [Prevod] Časni Sude, samo jedno
24 praktično pitanje. Poslednje dve sedmice u maju. Nisam čuo, da
25 li sam dobro čuo, pogledao sam transkript, ali sam hteo da

Specijalizovana veća za Kosovo - Osnovni Sud

Statusna konferencija (Javna sednica)

Strana 81

1 proverim. U našem rasporedu stoji da treba da radimo od 15. do
2 18. maja, a onda od 22-gog, 23-eg i 24-tog.

3 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Od 15-tog do 18-
4 tog.

5 MR. FERDINANDUSSE: [Prevod] I onda 22-gog, trećeg i
6 četvrtog [kao što je prevedeno].

7 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Da, to je sasvim
8 tačno. Takođe od 10. do 12. maja.

9 Kada možete da podnesete taj odgovor?

10 G. HALLING: [Prevod] Kada budemo dobili zahtev od
11 Thačijeve Odbrane, možemo da odgovorimo u propisanom roku.

12 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Kada dolazi svedok,
13 pa je zbog toga to malo problematično.

14 G. HALLING: [Prevod] Mislím da će biti vremena, ukoliko
15 nam oni budu brzo poslali taj zahtev, ali mi ćemo se
16 prilagoditi svakom rasporedu.

17 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Kada ćete to
18 podneti, g. Kehoe?

19 G. KEHOE: [Prevod] Biće kratko, Časni Sude, znači u
20 sledećih nekoliko dana. Ne znam baš tačno koliko će vremena
21 trebati.

22 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Možda do četvrtka?
23 Danas je ponedeljak.

24 G. KEHOE: [Prevod] Da, da, Časni Sude.

25 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] A, vi možete da

1 odgovorite do ponedeljka.

2 G. HALLING: [Prevod] U redu, razumemo.

3 G. EMMERSON: [Prevod] Izvinjavam se, Časni Sude, ali
4 izgleda da nije sasvim jasno kojih dana ćemo zasedati u maju.

5 Da li ste naveli da nećemo raditi 8-og i 9-tog, ali da
6 hoćemo 10-tog 11-tog i 12-tog, da li je to tačno?

7 -- A, onda sledećih nedelja od 15-tog do 18-tog i od 22-
8 gog do 25-tog. Do 24-tog?

9 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] --

10 G. EMMERSON: [Prevod] U redu, hvala. Hvala najlepše.

11 PREDSEDAVAJUĆI SUDIJA SMITH: [Prevod] Ako nemamo ništa
12 drugo, onda sada prekidamo sa radom.

13 --- Statusna konferencija konferencija se
14 završava u 12:10 časova

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24